

Un Torrent de meravella

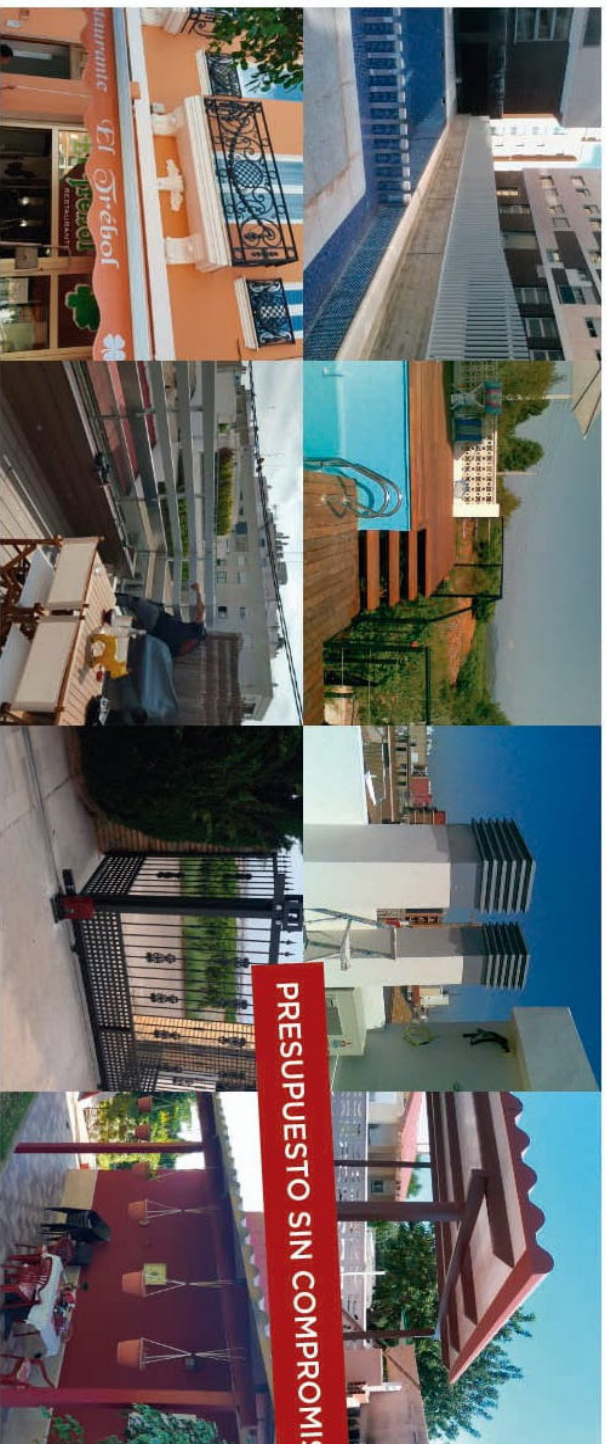
Falla Escultor Vicent Pallardó
Parc Central

Torrent, Falles 2023

más de 15 años de experiencia en el sector.

**Somos especialistas en hierro, acero inoxidable, aluminio y PVC.
Nos dedicamos a la fabricación y montaje de puertas de patio,
cancelas de forja, rejas de forja, ventanas toldos...
Realización de proyectos en todo el territorio nacional.**

PRESUPUESTO SIN COMPROMISO

**Crta/ Masía del Juez 119 nave 3 · 46909 Torrent (Valencia) · Tfno: 96 061 13 51 – 610 763 221
comercial@carpinteriapuebla.com · www.carpinteriapuebla.com**

Falla Escultor Vicent Pallardó Parc Central

Torrent, Falles 2023

Les falles de Torrent celebrem el centenari del primer esbós conservat d'una falla de Torrent.
Centenari falla Carrer Cambrils 1923-2023.

El llibre ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat per a la promoció de l'ús del valencià 2023.

El present llibret ha participat al concurs de llibrets fallers organitzat per l'OAM Junta Local Fallera de Torrent.

Este llibret participa en els Premis de les Lletres Falleres.

Aquest llibret ha participat en els Premis al valencià del llibret de l'Oficina de Promoció i Ús del Valencià de l'Ajuntament de Torrent.

Edita:

A. C. Falla Escultor Vicent Pallardó
Parc Central

Coordinació:

Àrea de cultura

Disseny i impressió:

www.samarucsg.es

Portada:

Antonio Almansa Còcera

Portada infantil:

Amparo Loro Raro

Fotografies:

A. C. Falla Escultor Vicent Pallardó
Parc Central

Artista falla gran i infantil:

Fran Martos Sánchez

Guionista:

Inés Ibáñez Sánchez

Explicacions de les falles:

Jorge E. Gómez Gijón
Amparo Loro Raro

Correcció:

Amparo Loro Raro

Col·laboradors articles llibret:

Il·lustre Sr. Xavier Rius diputat de
l'àrea de cultura de la Diputació de
València: El despertador.

Amparo Loro Raro i Inés Ibáñez
Sánchez: Cal cuidar el medi ambient.

Inés Ibáñez Sánchez: Un Torrent de
Meravelles.

Jorge Enrique Gómez Gijón: El
meravellós cercle de la vida.

Depòsit Legal:

V-546-2018

Agraïment especial a Vi fallas.

Amb la col·laboració:

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

**SEMPRE
TEUA**

La teua llengua

Sumari

06	Editorial
10	Salutació del President
12	Salutació de la Fallera Major
20	Comissió
24	Moments importants
32	Premis dels concursos
46	Recompenses
48	Falla gran
54	Contingut cultural
90	Recull gràfic
107	Contingut infantil
110	Salutació President Infantil
114	Salutació Fallera Major Infantil
122	Moments importants infantils
130	Comissió infantil
132	Recompenses infantils
134	Falla infantil
138	Espai didàctic
152	Recull gràfic
164	Programa d'actes
168	Himnes
170	Anuncis

EDITORIAL

Un dia buscant un llibre al despatx del meu pare, vaig trobar una caixa de cartó molt antiga, la qual tenia notes, cartes i alguna retallada de periòdic, quan li vaig preguntar al meu pare que de qui era, em va dir que era del seu iaio José. Vaig començar a llegir els documents que contenia aquesta caixa i entre ells hi havia una cita per a una tertúlia en “El Mercantil”. Tal és l’interès que desperta en mi, que comence a investigar i arribe a la conclusió que Torrent, la meua ciutat va exercir un paper important durant la Guerra Civil espanyola arran del trasllat del Govern de la República a València, a causa de la ubicació estratègica i el ben comunicada que està amb el cap i casal.

La posició de Torrent va afavorir la ubicació d’instal·lacions militars com l’ocupació de la Finca L’Hort de Trénor com a seu de la «**Esquadrilla Espanya**», la creació “**Posició Pequín**” entre Torrent i Alaquàs i l’establiment de dos hospitals militars, el d’aviació i el de sang a El Vedat.

A més, la “Posició Pequín” va servir de punt de trobada de la tertúlia literària d’un peculiar grup, conegut com “**El Ballenato**”, entre els qui figura el poeta Miguel Hernández, qui va passar diversos mesos a Torrent i que va compartir habitació amb l’artista Rafael Pérez Cantel. Ací el poeta va compondre “l’Himne de la Sisena Divisió”

La presència d’altes personalitats civils i militars a la ciutat, va obligar a buscar allotjament a algunes d’elles, el cas més conegut és el xalet “**El Mercantil**” construït en 1929 per Vicente Fe, el seu director, i el qual va ser

confiscat al començament de la guerra, es presumeix que pogueren allotjar-se en el, el general Miaja, el ministre Indalecio Prieto i fins i tot el president del govern Juan Negrín, ja que el seu fill estava ferit i va ser hospitalitzat en un dels centres que es van establir. De fet, El Vedat va albergar ***l'Hospital de Sang*** i ***l'Hospital de la Força Aèria Republicana***, en l'actual Vila Eloina, recentment restaurada per un particular.

Us convida a tots i a totes a llegir aquest Llibret perquè descobrireu un Torrent de Meravelles mitjançant l'arquitectura que tenen edificis que han passat desapercebuts davant els nostres ulls durant anys, però que guarden molta història, per la relevància de la nostra ciutat en la Guerra Civil, que estic segura que molts i moltes desconeixen i perquè qui no coneix el seu passat està condemnat a repetir-ho i mai podrà avançar.

Descobrir els paral·lelismes entre el nostre passat i present ens permetrà, no sols que entenguem la nostra vida quotidiana i afrontem la realitat amb actitud crítica, sinó també com a punt de partida per a crear el nostre futur, millorar, i continuar fent història.

Inés Ibáñez Sánchez

Anna Mora Miquel

Estimats amics, amigues, fallers i falleres de la comissió Escultor Vicent Pallardo.

- 8 Per començar, m'agradaria donar-vos les gràcies per deixar-me ser partícip del vostre llibret. Com a Fallera Major de Torrent de l'any 2023, és tot un orgull poder dedicar-vos unes línies que quedaran per sempre gravades en la història de la vostra comissió.

Des que va fundar la vostra comissió en l'any 2010 heu treballat per mantenir viu l'esperit de les falles. De ben prop sé que vosaltres esteu totalment involucrats en quasi tots els concursos que s'organitzen per part d'altres comissions i de l'O.A.M Junta Local Fallera aconseguint engrandir-vos diàriament. Així que gràcies, gràcies per la vostra implicació i per les vostres ganes de créixer, durant aquest temps és complicat continuar endavant, per això valore molt que encara que es tracte d'una comissió jove participeu de manera activa per conservar viva la cultura, història i tradició de la nostra festa.

Els fallers i les falleres sou els encarregats de transmetre aquesta tradició de generació en generació perquè els nostres xiquets i xiquetes coneguen la importància que envolta la gran festa de tots els valencians.

9

Amparo, Rocío, Jaime i Raúl, vosaltres sou els encarregats de conduir a la vostra comissió pels carrers de Torrent. Permeteu-vos riure, plorar, brillar i sobretot, gaudir al màxim de cada moment d'aquest meravellós any. Els dies passen molt de pressa, però els records queden per sempre a la vostra memòria i al vostre cor.

Finalment, la meua Cort d'Honor i jo volem desitjar-vos unes bones festes josefines on l'amor, el treball i la germanor estiguen sempre presents.

Una abraçada de la vostra Fallera Major de Torrent 2023.

Anna Mora Miquel

Raúl Herrero i Herreros

Benvolguda comissió, amics, amigues, veïnat i col·laboradors
Un any més, em dirigisc a vosaltres com a President d'aquesta gran
Comissió.

10

Encara que estem passant temps difícils, entre tots i totes hem sigut capaços
d'abordar aquesta situació, de mantindre viu l'esperit i l'essència de la nostra
falla i donar així la possibilitat per a que la nostra volguda falla puga escriure
un full més de la seua història.

I parlant de història, no puc deixar passar l'oportunitat de donar les gracies
i l'enhorabona a l'equip de redacció i coordinació del Llibret, ja que estos dos
anys hem evolucionat d'una manera magistral, hem aconseguit excel·lents
resultats. Aquest any passat ha sigut una satisfacció molt gran recollir el
sexagèsim primer premi de la Conselleria d'Educació per l'Ús del Valencià i el
llenguatge inclusiu.

Gaudim del nostre Llibret com a expressió de la nostra memòria escrita.

Vull compartir la meua felicitat amb tots i totes els fallers i falleres de la
meua comissió, la Falla Escultor Vicent Pallardó - Parc Central, perquè per
a mi es un any especial. Tinc la sort de compartir este exercici faller amb la

meua amiga i Fallera Major Amparo, amb Rocío, Fallera Major Infantil, i una menció especial per al meu company, nebot i President Infantil Jaime, junts tenim l'honor d'acompanyar a les nostres Falleres Majors, falleres i fallers de la nostra comissió amb molta satisfacció i responsabilitat.

11

Agrair a la junta executiva el seu treball, de vegades silenciosos però sempre present, a la comissió per la seua participació i el seu recolzament als actes fallers i als que d'una manera o d'altra col·laboren per dur endavant l'exercici faller.

Un any més, ja s'acosta Sant Josep i amb la celebració d'esta festivitat tan bonica posarem punt i final a una Gran Setmana Fallera de 2023 que encara ens queda per disfrutar, es per això que us convida a tots i totes , a participar per fer que siguin unes falles familiars plenes d'alegria, harmonia i que, per damunt de tot, perdure la bona convivència i l'amistat.

Moltes gràcies a totes i tots i us desitge unes bones Falles.

Una abraçada del vostre President 2023,
Raul Herrero i Herreros

Amparo Loro i Raro

12

Estimada Comissió, família fallera, amics i amigues,

És per a mi un honor i un gran privilegi dirigir-me a vosaltres com a través d'aquest llibret com a Fallera Major de la comissió que tant m'estime.

Com ben bé sabeu, no soc fallera de tota la vida, però vaig enamorar-me del monument del càncer de mama de Miguel Delegido i l'any següent vaig apuntar-me, i des d'eixe moment he disfrutat de molt bons moments a la falla, sobre tot he gaudit moltíssim dels moments amb la xicalla quan vaig ser delegada d'infants.

Enguany estic vivint la festa des d'un altre punt de vista, representant a la comissió en diferents actes a Torrent, Montserrat, Picanya i València. És una experiència que recomane a totes les dones de la falla, es disfruta moltíssim tot l'any i tens la possibilitat de conèixer gent meravellosa.

És un orgull ben gran compartir aquest viatge fantàstic amb tres personetes a les que estime moltíssim, els meus xiquets Rocío i Jaime amb els quals sempre he sentit una connexió especial, i el meu amic i presi Raúl, i amb els quals ho passe genial allà on anem. Vos estime molt als tres!

I després d'un any màgic arriba el gran colofó, la setmana que amb més ganes esperem a qualsevol comissió, la nostra gran setmana fallera, es per això que vos demane a tots i totes que acudiu a cada acte amb moltes ganes de passar-lo bé junts.

Vull donar les gràcies a totes les persones que han fet possible aquest somni, Jorge el meu company de vida, les meues amigues falleres, la meua família, els amics de tota la vida, per estar sempre al meu costat, per animar-me i compartir amb mi aquest preciós any màgic.

13

A la junta directiva moltíssimes gràcies per el vostre treball desinteressat i pel vostre suport. I com no, a la comissió per estar sempre al meu costat i per eixes paraules tan boniques que em dediqueu, gràcies.

Vos desitge molt bones Falles!

Visquen les Falles!

Visca la Falla Escultor Vicent Pallardó - Parc Central!

Amparo Loro i Raro

Fallera Major 2023

Amparo

Loro i Raro

- 14 És una dona, que des del primer minut que va ser nomenada Fallera Major, ens ha estat representant en tots els actes oficials i no oficials, que a més amb “Les Cendretes”, les falleres majors d’altres comissions, no s’ha perdut res.

Però abans de res, és una fallera de cor, implicada en les activitats de la nostra falla i dona que lluita pel que creu, valenta, amiga de les seues amigues i amics, fanàtica de l’ortografia i seguidora inesgotable del Llevant UD, però el que més destacaríem d’ella és el seu afany de superació personal. A la comissió estem molt orgullosos de que la que va ser la nostra delegada d’infantils siga enguany la nostra Fallera Major.

Entrevista a la fallera major: Amparo i Loro Raro

Amant de la seua terra i els seus costums. Fallera no de bressol però sí de tot cor, implicada en les activitats de la nostra falla i dona que lluita pel que creu, amiga de les seues amigues i amics, fanàtica de l'ortografia i seguidora inesgotable del Llevant UD. 2023 ha sigut l'any en què Amparo Loro ha deixat la delegació d'infantils per a convertir-se en la Fallera Major que portava dins. No la d'una comissió qualsevol, si no de la seua, a la qual ha dedicat tantes hores, Escultor Vicent Pallardó-Parc Central.

1-Per què has decidit ser Fallera Major enguany?

Des que em vaig apuntar a la falla, en acabar la setmana fallera pensava, perquè no ser jo la propera Fallera Major? Però mai no acabava de decidir-me. Enguany s'han donat tots els factors, Rocío i Jaime, els meus xiquets, havien eixit Fallera Major Infantil i President Infantil respectivament, i sempre havíem somniat amb ser representants junts, i a més amb Raül que és un bon amic com a President, crec que era el moment adequat. El més difícil va ser convèncer a Jorge (rialles), però, a la fi ell molt content em va presentar i tots dos estem gaudint molt d'aquest any d'il·lusió, la veritat es que compartir-ho en ell és genial.

2-Ser Fallera Major requereix una preparació precisa? Al teu cas, com ha sigut el procés?

Pense que no requereix de cap preparació concreta, vas aprenent a diari moltes coses ben diferents, sempre amb il·lusió, amb una ment molt oberta i ganes de viure'l tot, no vull que em conten res, vull disfrutar de cada moment de valent. Estic passant-ho fenomenal, la veritat, és un orgull poder representar la nostra comissió en cada acte, i poder dur el nom de la nostra falla allà on anem.

3-Com ha sigut conèixer i coincidir amb la resta de Falleres Majors de nostra Ciutat, les teues Cendretes?

Fantàstic! Som un grup de dones ben diferents entre nosaltres però que compartim una passió, les nostres estimades Falles. Junes ho passem molt bé, ens ajudem, ens donem ànims, ens aconsellem, compartim les nostres experiències, confidències...etc. És tot un plaer compartir aquest any d'il·lusions i somnis en elles. Les trobaré un poc a faltar en la setmana fallera després de quasi compartint-ho tot amb elles aquest darrer any.

4-L'exercici anterior 2022, el monument major no sols va rebre el tercer premi de tercera categoria i, el primer en premi Violeta, sinó que el vostre Llibret va aconseguir el lloc 61^a de la Comunitat Valenciana. Què va significar per a tu, ja que vas participar en la realització de la crítica del monument i en el Llibret?

Va ser una alegria molt, molt gran, per primera vegada m'implicava personalment en ambdues coses, i totes dues van estar premiades, va ser el premi a un gran treball compartit amb diferents membres de la comissió i que et plena de ganes de continuar col·laborant amb ella, al mateix temps que coneixes més de prop a gent de la nostra falla.

5-Dels actes que has viscut fins ara, amb qual et quedes i per què?

He disfrutat de tots ells, cada acte és diferent i tots són bonics, però em quede en dos en concret, primer la meua exaltació com a Fallera Major, darrere de la qual molta gent va treballar de valent i amb molta il·lusió per a que tot eixira bé. Va ser sorpresa rere sorpresa, el meu mar de fons, la música, eixe vídeo tan especial per a mi, les meues nebodetes pujant la banda, el meu mantenidor, la meua germana i les meues amigues al meu costat, Jorge sempre propet i la família a la primera fila acompanyant-me sempre, m'aborrone al recordar-ho.

I un altre acte que va ser molt especial, va ser poder participar a la Cavalcada de Reis perquè des de fa moltíssims anys sempre havia somniat en participar, en veure les cares d'il·lusió de la xicalla la nit de Reis. Un altre somni complit i que millor que fer-ho realitat amb Jaime i Rocío.

6-I de la setmana Fallera quin és l'acte que et fa més il·lusió?

Sense cap dubte l'Ofrena, per a mi és l'acte més important des de sempre, i no veig el moment d'entrar a veure la Mare de Deu dels Desemparats i mirar-la als ulls per a agrair-li tantíssim, sols pensar-lo i ja m'emocione.

7-Quin consell donaries a totes aquelles falleres de la teua comissió que estigueren considerant ser Fallera Major de la teua Falla?

Jo no em considere ningú per a donar consells, però si els diria que endavant amb la seua il·lusió, que és un any màgic i ple d'alegries, que aprens moltíssim, coneixes a molta gent i que val molt la pena.

8-Creus que es pot compaginar treball/estudis o altres responsabilitats amb el càrrec de Fallera Major?

I tant que sí, tot i que a vegades pot ser pesat, però amb ganes i amb il·lusió tot va rodat, i també es molt important tindre un bon equip de gent darrere de tu per a ajudar-te i recolzar-te en tot moment, família i amics sobretot.

9- Què esperes d'aquesta setmana fallera del 2023?

Espere que siga el colofó a un any espectacular ple de màgia, d'il·lusió i somnis complits, i com no, disfrutar molt amb tota la comissió.

Junta Executiva 2023

Vicepresident 1r	Enrique Herrero i Herreros
Vicepresident 2n	Jose Borrás i Giménez
Secretari	Jorge Enrique Gómez i Gijón
Vicesecretari i Recompenses	David Monterde i Jiménez
Tresorera	Sandra Bermúdez i Tendero
Comptador	Manuel Ibáñez i Sánchez
Loterías i Quotes	Begoña Jiménez i Rosa
Infantils i Joventut	Óscar Sevillano Sánchez Elena Velázquez i García-Consuegra Antonio Almansa i Cocera
Festejos	David Llatas i Ballester David Tormo i Gimeno Jose Ibáñez i Andreu David Caro i Cañavate Verónica Jiménez i Rosa
Cultura i Protocol	Inés Ibáñez i Sánchez
Merchandising	Susana Sevilla i Guillén
Esports	Antonio Durán i Cabello Jonathan Maroto i Pardo Héctor Carrasco i Flor
Activitats Diverses	Gema Gómez i Carcel Mercedes Lozano i Herrero Maribel Arocas i Herrero Rocío Castilla i Flores
Xarxes socials i audiovisuals	María Luisa Puig i Marsilla

Comissió

David Monterde i Jiménez
Fátima Ortí i Notario
María Ángeles Garrigues i García
Rocío Castilla i Flores
María Amparo Casamayor i Villa
Sara Marchante i Barberá
Mónica Castilla i Escobar
Josep Galán i Carrascosa
Enrique Herrero i Herreros
Raúl Herrero i Herreros
Ricardo Llácer i Domingo
Concha Martínez i Martínez
Alicia Picón i Ruiz
Jessica Ruiz i Cócera
Jonathan Maroto i Vicente
Juan Carlos Lázaro i Casado
María del Carmen Vicente i
Aguilera
Antonio Durán i Cabello
Gemma Gómez i Cárcel
María José Gómez i Cañabate
Antonia Jerico i Fuertes
Rubén Úbeda i Ortiz
Jose Vicente Martínez i Moreno
María Deborah Ballesteros i
Segarra
Lola Segarra i Porras
Francisco Ballesteros i López

Juan Carmelo Sánchez-Camacho
i Gómez
María del Carmen Cantero i
Toledo
Francisco José Císcar i Ortí
María José Castelló i Andrés
Jose Luis Ortiz i Rubio
Manuel Ibáñez i Sánchez
Rebeca Demira i Sánchez
Francisco Javier Gómez i Picazo
Mónica Torres i Martínez
Verónica Ortiz i Castelló
Susana Sevilla i Guillen
Juani Arroyo i Martínez
Ana Vicente i Aguilera
Nerea Maroto i Vicente
David Caro i Cañavate
Héctor Carrasco i Flor
Jessica Sáez i Carretero
Juana Vicente i Aguilera
Elena García Consuegra i Gomera
Pedro Cruz i Soria
Begoña Jiménez i Rosa
Amparo Loro i Raro
Jorge Enrique Gómez i Gijón
Gerard Lucena i Gómez
Verónica Jiménez i Rosa
Gloria Muñoz i González

Comissió

María José Cuadros i Cuadros
Mónica Martínez i Plaza
Verónica Ferrer i Martínez
Inés Ibáñez i Sánchez
Beatriz Ruiz i Cócera
Pablo Moreno i Castilla
María Nieves Ortiz i Castelló
Andrea Nohales i Lomes
Nadia Gil i Murcia
Carolina Delgado i Muñoz
Óscar Sevillano i Sánchez
María del Pilar Barberá i Lozano
Tomás Pardo i Llop
David Tormo i Giménez
Guillermo Simó i Forment
Eugenio Pinazo i Naranjo
Héctor Oliva i Sancho
Ramón Trilles i Cerezo
Víctor Maroto i Pardo
Núria Buendía i Martínez
Mireia Ortega i Chueca
Mercedes Lozano i Herrero
Sandra Bermúdez i Tendero
Jose Manuel Ibáñez i Andreu
Mónica Serrano i García
Sandra Peinado i Vicente
David Llatas i Ballester
Sandra García-Consuegra i
Gomera

David Puebla i Berlanga
Rosa Alentado i Alarcón
Antonio Diaz-Malaguilla i García-
Maroto
Judith Segarra i Peris
Antonio Almansa i Cocera
Begoña Escusol i García
Manuel Segarra i Porras
José Borrás i Giménez
Carlos Garrido i Muñoz
Alba Couchoud i Falcó
Daniel Monterde i Jiménez
Alba Pardo i Castilla
Jose Vicente Vila i Carrera
Elena Ferrer i Moreno
Maribel Arocas i Herrero
Carolina Pampló i Campos
Victoria Parra i García
Ana Ruiz i Ferrer
Elena Velázquez i García
Consuegra
Gema Molano i Villa
María López i Gemio
Raquel Toledo i Cuadros
Francisco Ciscar i Cantero
Esther García i Molano
Diego Roncero i López
Luis Juan Maraña i Carratalá

Comissió

Eva Miquel i Infante
Antonio González i Sánchez
Manoli Cocera i Martínez
Malú Puig i Marsilla
Miriam Serrano i González
Ramón Legua i Fenoll
Irene Ortega i Chueca
Sara Villagrasa i Bosca
Jose Almansa i Heredero
Paula Miquel i Martínez
María del Carmen Herrero i
Camacho
Leire Miquel i Martínez
María Almansa i Miquel
Jose Pérez i Branchadell
Vanesa Serrano i Tornero
Salvador Alentado i Morata
Arantxa Bermúdez i Tendero
María Casas i García-Consuegra
Miriam Amparo Pérez i Díaz
Rubén Sánchez i Peris
Lucía Lázaro i Estepa
Jose María Segarra i Porras
Marta Loro i Raro
Libertad Chacón i Yebra
Carlos Enrique Ballesteros i Furió
Lucía Arocas i García de Dios
Tomás Cuadros i Puertas

Gema Pinilla i Sánchez
Raúl Castellano i González
Carla Mera i Lago
Óscar Ruiz i Jabaloyas
Noelia Marques i Moreno
Celsa Puchau i Salvador
Alejandro Rodríguez i Rodrigo
Celia Cana i Molina
Andrea Jorge i Martínez
Ricardo Martínez i Fernández
Ramón Cruz i Soria

Moments importants

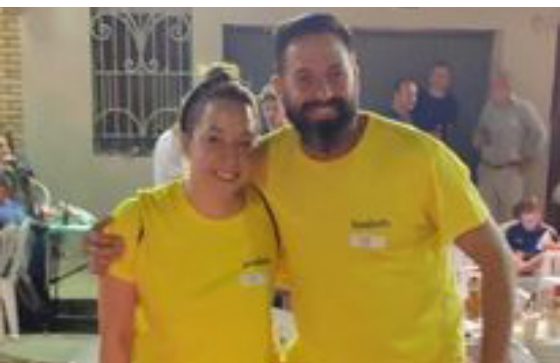
Premis concursos culinaris

32

Si parlem de falles, parlem d'arròs, foc, llenya , diversió, i després d'uns anys complicats tornem a gaudir dels culinaris tots i totes junts!! Teníem moltes ganes de “**germanor**” al voltant d'un calder i de visitar els diferents carrers i casals fallers de la nostra ciutat. La nostra comissió ha participat en pràcticament tots els concursos gastronòmics que s'han organitzat a Torrent i en pobles veïns, i en alguns amb major fortuna que una altra, aconseguint el tan preuat **Palet**.

Premis exercici faller

2022

COMISSIÓ INFANTIL:

1er Premi Categoria A dels Jocs Florals organitzat per la Falla Ramón y Cajal.

1er Premi Categoria B dels Jocs Florals organitzat per la Falla Ramón y Cajal.

3er accèssit de Cant de l'Estoreta a la categoria de Cant organitzat per la Falla Sant Roc.

38

COMISSIÓ MAJOR:

2n Premi Secció Tercera de Monument Major de Junta Local de Torrent.

1er Premi Violeta atorgat per la Casa de la Dona i l'Ajuntament de Torrent.

61é Premi de Promoció i Ús del Valencià al Llibret de la Comunitat Valenciana atorgat per la Generalitat Valenciana.

Finalista al Premi Mocador a millor assaig publicat a un llibret de la Comunitat Valenciana per "Història de la Crida a Torrent" d'Inés Ibáñez. Organitzat per la Federació de Lletres Falleres.

2n Premi al Concurs de Pallasos organitzat per la Falla Cronista.

3r Premi al Concurs d'Ornat de Carrer organitzat per la Falla Sant Roc.

Premis exercici faller 2023

COMISSIÓ INFANTIL:

3er Premi Campionat Infantil de futbol organitzat per la Falla Sant Roc.

1er Premi “Fallerchef” organitzat per la Falla Sant Roc.

3er Premi al Concurs d’Indumentària Valenciana organitzat per la Falla Barri Cotxera.

4t Premi al Millor Curtmetratge organitzat per la Falla Nicolau Andreu.

COMISSIÓ MAJOR:

40 1er Premi Concurs Culinari de fideua amb pimentó, conill i caragols organitzat per la Falla La Plaça.

1er Premi Concurs Culinari de “gazpacho manchego” organitzat per la Falla Poble Nou.

1er Premi Concurs Culinari d’arrós amb secret ibèric i bolets organitzat per la Falla Xenillet.

2n Premi Concurs Culinari de “paella huertana” organitzat per la Falla Santa Llúcia.

2n Premi Concurs Culinari d’arrós amb costelles i cigrons organitzat per la Falla Toledo.

2n Premi Concurs “Fallerchef” organitzat per la Falla Sant Roc.

3er Premi Poker organitzat per la falla Xenillet.

Premi d’Enginy i Gràcia al Concurs de Curtmetratges organitzat per la Falla Nicolau Andreu.

El meravellós cercle de la vida

Per Jorge Enrique Gómez Gijón.

43

I a partir d'eixe moment, van viure junts la resta dels seus dies és el que pensaren Empar i Josefina quan van eixir d'aquella presó asfixiant on estaven les dos des que van arribar del seu lloc d'origen. Amuntonades amb altres com elles en un lloc sense llum i ple de pols.

Per fi havien arribat a un nou llar amb molt d'espai, molt colorit i amb altres com elles amb què podien parlar del seu futur, el qual encara no sabien qual hi seria, però de segur seria brillant i màgic.

Un bon dia, van arribar a per elles. Tremolant es van anar sense saber on acabarien, però per fi la seua sort pareixia canviar. Las van deixar amb altres al carrer, ben cuidades i sempre amb un ull en elles. Esplendoroses veient com la gent les observava amb passió. Però la nit de Sant Josep tot va canviar...

Primer premi violeta

44

La nostra comissió porta ja uns quants exercicis fallers tractant d'aportar el nostre granet d'arena a la lluita per la igualtat de les dones i del col·lectiu LGTBIQ+, i tenim com a objectius tractar d'acabar amb el llenguatge sexista, preferim optar millor per un llenguatge més inclusiu, i també posar fi a la utilització de la dona com a objecte sexual, intentem dignificar el paper de la dona dins del món de les falles començant pel

monument evitant escenes en les quals s'utilitze la dona com a objecte sexual i tractant de no caure en els típics tòpics que afecten el col·lectiu LGTBIQ+, però també al nostre Llibret i diferents publicacions a les xarxes socials i grups de difusió.

Al mateix temps i en coherència amb els nostres principis, hi participem a l'iniciativa promoguda des de Casa de la Dona de Torrent, "Punts Violeta

PREMIS VIOLETA

1er Premi

**Falla Escultor
Vicent Pallardó**

45

Fallers als casals". Aquests punts tenen com a finalitat principal donar informació a qui ho puga necessitar en un moment puntual i que així ho demane, previndre conductes i comportaments masclistes, oferir un espai segur en cas que es produísca una agressió sexista durant la setmana fallera, i posar en pràctica el protocol que la Casa de la Dona ens marca en cas d'agressió.

Es per això, que per a nosaltres guanyar el Primer Premi Violeta atorgat per l' Ajuntament de Torrent, va ser un gran reconeixement a la labor que fem a l'hora de promoure la igualtat de drets entre totes les persones, tot un orgull per a la comissió i que ens anima a continuar amb moltes més ganes.

Recompenses 2023

Junta Central Fallera

Bunyol d'Argent

Inés Ibáñez i Sánchez
Verónica Jiménez i Rosa
Mercedes Lozano i Herrero
Víctor Maroto i Pardo
Gloria Muñoz i González
Tomás Pardo i Llop
Beatriz Ruiz i Cócera
Óscar Sevillano i Sánchez
Ana Vicente i Aguilera
María del Carmen Cantero i Toledo
David Caro i Cañavate
Francisco José Císcar i Ortí
María José Cuadros i Cuadros
Verónica Ferrer i Martínez
Núria Buendía i Martínez

Bunyol d'Or

Héctor Carrasco i Flor
Rebeca Demira i Sánchez
Antonio Durán i Cabello
María José Gómez i Cañabate
Francisco Javier Gómez i Picazo
Manuel Ibáñez i Sánchez
Juan Carmelo Sánchez-Camacho i
Gómez
Susana Sevilla i Guillen
Mónica Torres i Martínez

Bunyol d'Or amb Fulles de Llorer

Rocío Castilla i Flores
Josep Galán i Carrascosa

Bunyol d'Or amb Fulles de Llorer i

Brillants

María José Castelló i Andrés
Jose Luis Ortiz i Rubio

Recompenses 2023

Junta Local Fallera de Torrent

Torre d'Argent

Inés Ibáñez i Sánchez
Verónica Jiménez i Rosa
Mercedes Lozano i Herrero
Víctor Maroto i Pardo
Gloria Muñoz i González
Tomás Pardo i Llop
Beatriz Ruiz i Cócera
Óscar Sevillano i Sánchez
María José Cuadros i Cuadros
Verónica Ferrer i Martínez

Torre d'Or

David Monterde i Jiménez
Héctor Carrasco i Flor
Rebeca Demira i Sánchez
Antonio Durán i Cabello
María José Gómez i Cañabate
Francisco Javier Gómez i Picazo
Manuel Ibáñez i Sánchez
Susana Sevilla i Guillem
Mónica Torres i Martínez
Juan Carmelo Sánchez-Camacho i
Gómez
María Amparo Casamayor i Villa

47

Torre d'Or amb Fulles de Llorer

Rocío Castilla i Flores
Josep Galán i Carrascosa

Torre d'Or amb Fulles de Llorer i

Brillants

María José Castelló i Andrés
José Luis Ortiz i Rubio

Un país de meravella

Artista:
Fran Martos

48

Les il·lustracions que acompanyen a l'explicació de la falla corresponen a l'obra original "Alice's Adventures in Wonderland" amb la tècnica de gravat publicat per l'editorial "MacMillan and Co." en l'any 1865.

Enguany, la nostra falla gran té com a referència el llibre de Lewis Carroll “Alícia al país de les meravelles”. L'obra literària **de Lewis Carroll, escrita a finals del segle XIX**, té moltíssimes interpretacions al llarg de la història. Des d'una interpretació infantil, totalment literal de la novel·la, **fins a interpretacions com a crítica de la monarquia com a sistema de govern dels països**. En aquesta ocasió, el nostre monument fa referència al nostre país actual, un país de meravella... De meravella?

Al remat de la falla podem veure la reina del país amb el seu cònjuge. La reina és qui decideix i qui mana, mentre que el rei **consort es un florer que només ha d'anar a les festes i posar la seua cara a les fotos.**

51

El conill està tractant que li donen cita al metge per a que li miren bé la seua vista, ja que no veu bé el seu rellotge. No sap si el mira bé o és que el temps passa molt ràpid **i no li hi donen cap cita. Qui sap si a la fi es** quedarà cec esperant que algú l'atenga al Centre de Salut.

El Barreter és un professor que amb tants de canvis al sistema educatiu ha acabat per tornar-se boig. No més se li escolta dir LOGSE, LOMCE, LOE, LOMLOE i altres paraules sense **cap sentit... COCOPE, PAM, PAP, PEC... a la fi, a on** no hi ha cap, no cal barret.

Per què està sempre el Gat somrient? Com a bon rendista de cognom compost, els problemes de la classe treballadora el són aliens. Ell sap que sense fer res va a rebre tots els mesos les seues rendes extractives dels seus pobres inquilins, els quals es passen el dia treballant de sol a sol.

Per últim, està l'exèrcit que defensa a la seua reina. La veritat és que el fan per la seua obediència deguda perquè no els fa cap gràcia això d'haver de rebre ordres d'una dona, per molt que siga la Reina i tinga sang reial, encara hi ha coses que costen prou d'assimilar.

Com veiem, aquest any la nostra falla fa un repàs a la nostra actualitat com a país, tot i que siga mitjançant un conte amb més de cents anys d'història, tot continua sent de total actualitat.

El despertador

Per Xavier Rius

Diputat de l'Àrea de Cultura

Diputació de València

54

No ha sonat el despertador i jo, al llit estant, tot és pegar-li voltes al cap preguntant-me com molta gent desitja trobar meravelles llunyanes, es gasta els estalvis de tot l'any en passar uns dies -més bé 4 que 7- a qualsevol contrada perduda en la distància. Hores de vol, hores d'entendre una cultura, un idioma, unes formes de comportament i, quan estàs ubicat, ja és hora de tornar. Has fet algunes cues quilomètriques per entrar al monument de torn (has aconseguit veure 3!), hi has fet algunes fotos forçant algun somriure (feia un fred que pelava) i ja està, a casa.

Tardarà molt el despertador a fer la seua funció? Continue pensant i recordant els indrets que he descobert al llarg de més de 40 anys; la Cova del Canelobre (la més alta d'Europa), el Santuari de Santa Maria Magdalena (d'estil gaudinià), la pujada amb cordes del Garbí, passejar per les Gorges del Cabriol, meditar al Salt de la Novia, anar tranquil·lament amb el cotxe d'Eslida a Tales, fer nit a Coratxà, esmorzar al cim del Montgó, escoltar un concert coral a la Sala neobizantina d'Alfons el Magnànim, estar a una casa rural al Barranco Moreno i com no, Castellar de Meca, etc.

El despertador em mira, ho note i jo l'aguaito dissimuladament, silenci. Les papil·les gustatives rememoren un bon esmorzar de cacaus i tramussos, saltironegen d'aquell arròs al forn de diumenge passat al rossejat de *m'agüela*, de la *fideuà* de gamba roja de Dénia a la coca Cristina de l'horta, a les pilotes de Nadal, al formatge trufat de Morella i a l'arròs amb crosta d'Elx. Per maridar, de vins, de Requena o de la Font de la Figuera i per acabar un bon *cremaet*.

Sí despertador meu, no em faràs perdre l'olor de pólvora, el so llunyà d'una banda, la cercavila de la dolçaina i el tabal, els correfocs, acompanyar als peregrins de les Useres, la foguera a vora mar la nit de Sant Joan, notar com tremole per dins escoltant una marxa mora a Ontinyent o Alcoi, passar una vesprada a la fira de Concentaina o a la Setmana Santa marinera, la Nit de l'Albà d'Elx o la del Foc a

València. I les pilotes de cuir amb gometa de Sant Blai...

I no, despertador, mai em faràs perdre tot això, perquè no és un somni, no. Ho puc somniar? Sí, però com a record de vivències i com planificació de visites, sensacions i festes futures. Ho tinc al meu costat, amb els meus, sense cues ni llargs desplaçaments, sabent segons l'època de l'any si demanar clòtxines o carxofes, gaudint d'un sol que no crema i de fresqueta amb rebequeta, d'una llum de blaus interminables i de nits de flaires de tarongina o gesmiler.

I sempre estic despert a aquestes meravelles i a moltes altres per descobrir encara del meu país, estret i llarg, d'oliveres i garroferes, de sargantanes i *palputs*. Tens encara feina despertador, que alguns encara estan dormint. Sona fort, fes la teua tasca.

Un Torrent de Meravelles

Per Inés Ibáñez Sánchez

56

La posició topogràfica de Torrent, el seu clima i la fama que tenien les seues aigües, van fer que, principalment al segle XVII, XVIII i principis del XIX, fora considerat com el centre d'estiueig de la noblesa valenciana. Aquestes famílies nobles van construir a Torrent les seues residències d'estiu en un estil predominantment eclèctic i modern. Aquests edificis van estar a càrrec d' importants arquitectes, mestres d'obra i artesans del poble que van donar lloc a edificis "Art Total". Fenomen i llegat del qual també queda constància en altres poblacions del voltant de la nostra ciutat com Burjassot, Godella, Paterna, Benimàment o Rocafort, llocs en què el denominador comú són els importants atractius turístics de caràcter ambiental que tenien, com en el cas de Torrent ho eren el barranc, el Xorro i El Vedat.

Casa Salvador Benlloch. Gómez Ferrer.

Centre de majors.

Si fins a eixe moment l'estiueig es realitzava únicament dins del centre urbà, ara es trasllada a nous nuclis residencials als afores de la població i pròxims als nous mitjans de transport, com el tramvia, fet que atraurà a Torrent, a més d'empresaris, a gent vinculada al món de la cultura, com el catedràtic de la Universitat de València Rafael Rodríguez de Cepeda o l'enginyer i escriptor Leopoldo Trénor, i que afavorirà la visita a Torrent dels intel·lectuals valencians del Centre Excursionista de Lo Rat Penat en 1897 i 1906, a més de la celebració dels Jocs Florals a l'estiu de 1900 i 1901. D'esta manera la colònia valenciana contribuirà a l'auge cultural i econòmic de Torrent, amb un augment destacable de la població al llarg d'estos anys.

57

Les edificacions de segona residència, un dels primer nuclis dels quals estaria al voltant de l'antiga estació del trenet de Torrent dissenyada en 1893 en estil classicista acadèmic per l'enginyer Juan Pérez Sanmillàn. Edifici que serà determinant per a la construcció de xalets als voltants dels carrer de Baviera i de Sant Nicolau, este últim conegut popularment com el carrer dels senyorets, i del qual encara hui es conserva alguna mostra interessant de finals del segle XIX, com la casa del número 15, construïda per la família Llop-Soriano de València. O pròxim a este carrer, l'edifici de l'actual Centre de Majors al carrer del Pi, amb característiques i elements decoratius propis del modernisme. Així com altres residències properes, ubicades a la vora del desaparegut Calvari, com l'Hort de Trénor, propietat de Leopoldo Trénor, d'estil eclèctic amb elements neogòtics.

Xalet Família Llop Soriano San Nicolau 15.

La millora de les comunicacions i la moda d'estiuejar a Torrent també van contribuir a l'auge de El Vedat com a zona residencial, on ja des de ben antic anaven a passar el dia famílies de València, ja que hi era concebut com a lloc saludable pròxim a la capital. Se sap que va ser l'advocat **Vicente Marín Ferrer**, jutge municipal de Torrent i alcalde de nostra població en diverses ocasions, a més de fundador de l'efímer periòdic "*El Torrentino*" qui cap a 1898 va construir el primer xalet a El Vedat, anomenat Masia de D.Vicente Marín, a més de realitzar en les proximitats les conegudes com Casetes de Marín i el pavelló de La Puríssima per a famílies modestes. Uns pocs anys més tard, els seus amics s'hi construïran les seues residències d'estiu, com l'actual Villa Luz promoguda per José Oliver, amb una planta baixa, que per la seua decoració recorda els pavellons de L'Exposició de Torí de 1902 de l'arquitecte Raimundo d'Aronco i rematada amb una torre Miramar, que a més està inspirada en l'arquitectura modernista industrial catalana. A l'altra part de l'actual Avinguda al Vedat, en la que posteriorment serà la carretera al Vedat des de l'ermita de Sant Gregori, prop de l'emissora, en 1906 el rival de Vicente Marín i fundador del diari "*La Crònica*", Silverio Ribelles, secretari del jutgat de 1ª instància de Torrent, es construirà l'actual Villa Modesta, vora la qual s'adossaran els xalets d'Alejandro Miquel i Abdón Vázquez, este últim alcalde de Torrent a finals del segle XIX.

Vicente Marín Ferrer

En 1914, serà el mateix Vicente Marín qui promourà la construcció d'un hotel amb restaurant conegut com *La Fonda*, desaparegut en 1950 que era un edifici singular per estar flanquejat per dos torres, que va tindre un gran prestigi a l'època i el qual s'ubicava a la pujada de El Vedat per la prolongació de l'actual carrer del Pare Méndez. Era tal l'interès turístic que es va crear al voltant de El Vedat, que hi trobem un avantprojecte de l'any 1917 per a la construcció d' un camí-passeig que partiria de la Gran Via Marqués del Túria de València i arribaria fins a El Vedat en un únic tram recte d'onze quilòmetres i que es pot considerar com el primer antecedent de l'actual Avinguda que uneix el centre urbà de Torrent amb El Vedat.

MERAVELLES DESTACADES DE EL VEDAT I LA SEUA HISTÒRIA RECENT

La Torreta,

UTM Huso 30, X 716032, Y 4366828

GEO WGS84 Lat. 39° 25' 26" N. Long. 0° 29' 25" W

La seua construcció es remunta a 1848, quan es posa en marxa la línia de telecomunicacions entre Madrid i València, on es van alçar diverses torres de telegrafia òptica per a mantindre una comunicació directa entre totes les torres i a més tindre controlades totes les zones. La Torreta era una edificació d'origen militar, o, més ben dit, era una fortificació militar, doncs segons la fitxa de catalogació del C.V.C (Consell Valencià de Cultura) exp. 46.14.244-029 per C. Pérez-Olagüe, afirma el següent:

“Els telegrafistes van ser principalment militars llicenciats els quals es consideraven preparats per a aquesta missió. Molts excombatents de la primera guerra carlista van entrar en el servei per considerar-se els més indicats per les penalitats que haurien de suportar.”

60

Els edificis alçats per a servir de suport a aquest nou avanç tecnològic van ser dissenyats com a torres defensives fortificades, com la que es troba ací a Torrent, o es van ocupar altres edificis fortificats.

La Torreta, es va situar en El Vedat perquè era una muntanya alta, ideal per a col·locar una torre d'aquestes característiques i hi poder transmetre, perquè en aquell temps era tot muntanya i estava retirada i per discreció.

De les característiques tècniques de l'edifici cal destacar que estava situat a 120 m. sobre el nivell de la mar, és una construcció de planta quadrada, perquè originàriament estava només la torre, i no tenia cap edifici al seu voltant com estem acostumats a veure'l als nostres dies.

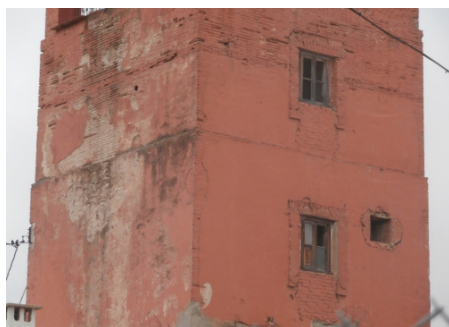
A la planta baixa no hi havia obertures ni portes, només tres espitlleres defensives a cada costat. Al primer pis, mirant al nord-oest es situa la porta principal, si ens preguntem perquè en el primer pis és perquè era una mesura defensiva, i en cas d'atac, l'escala es podia retirar, així els militars es

quedaven atrinxerats al seu interior, a més disposa d'una finestra en la paret oposada a la porta .

A la segona planta trobem dues finestres, una al nord-oest i una altra en la paret oposada, damunt d'aquesta s'alçava el terrat, que era on es posava l'aparell de telegrafia per a emetre.

Tant en la primera com en la segona planta s'observen dues finestres quadrades xicotetes a la dreta, es tractava de dues “*espitlleres*” o “*troneres*” que servien com a element defensiu en cas d'atac, era el lloc pel qual poder traure el fusell.

Si observem la foto, veurem que aquest edifici disposa d'un tercer pis, i just baix d'ell, una línia que envolta la façana de l'edifici, la qual és un testimoni que ens avisa que més endavant, es va remodelar i es va muntar una tercera altura, i que no és originària de l'edifici.

Des de principis del segle XX les modificacions han sigut constants, per exemple se l'ha afegit un quart pis. Hui és part del restaurant “*La Torreta*” a l’Avinguda Sant Llorenç, 90 a El Vedat-Torrent.

62

Actualment La Torreta és un monument declarat B.I.C (Bé d'Interés Cultural) pel Consell Valencià de Cultura .

Xalet “El Mercantil”

El Mercantil» és un xalet construït en 1924 per qui era propietari del periòdic «El Mercantil Valencià» Vicente Fe Castell, i conegut actualment com Levante-EMV.

64

En 1929 Vicente Fe Castell va passar a la direcció del periòdic, que havia heretat en 1917 del seu oncle Francisco Castell Miralles, que a més de copropietari des de 1875, havia sigut el seu director. En la dècada dels anys 30 «El Mercantil Valencià» es va convertir en un dels diaris més llegits i de major nivell periodístic. A la Guerra Civil el periòdic va ser intervingut, passant Vicente Fe a una segona línia, fins que va tornar a recuperar el comandament en 1937 fins a poc abans del final de la contesa.

En les eleccions de febrer-març de 1936, Vicente Fe va aconseguir l'escó de diputat a Corts per Castelló com a independent per Unió Republicana, que formava part de la candidatura del Front Popular. A conseqüència d'aquesta elecció, es va produir un fet memorable per a la història del periòdic Levante-EMV, ja que el diumenge 8 de març de 1936, el personal de redacció, administració i tallers del periòdic va oferir un banquet en el Xalet «El Mercantil» de Fe Castell, celebració que va quedar immortalitzada en una fotografia adjunta a aquestes línies que va ser difosa per la premsa espanyola de l'època.

El personal de redacció, administració i tallers del Mercantil Valencian, el 8 de març de 1936, en les escales del xalet de El Vedat, en el banquet que van oferir al seu director (en el centre), per la seua elecció com a diputat a Corts pel Front Popular a la província de Castelló.

EL MERCANTIL VALENCIANO

DIARIO POLITICO INDEPENDIENTE, LITERARIO, COMERCIAL Y DE ANUNCIOS

COND. DOCE Y OCH Y SINE PASINAS

NÚM. 31.936

ABONAR EN: 10	REDACCION: 15 de Abril de 1931 TELEFONO: 3.300. 15.407 NO SE DEVUELVEN LOS ARTICULOS	10
-----------------------------	---	-----------

Vicent Fe i Castell

Manuel, 15 de març de 1875
Mèxic DF, 27 de novembre de 1945

Metge, escriptor, periodista i polític

Un altre fet destacat que cal recordar i que va succeir en aquest edifici és que mentre València va ser capital de la República durant la Guerra Civil, entre finals de 1936 i 1937, segons el testimoniatge del doctor Francisco Vega Díaz, es que en ell es van reunir per a fer tertúlia personalitats de l'època com el ministre Indalecio Prieto.

Una prova més que polítics del moment, com el President del Consell de Ministres Juan Negrín, van poder refugiar-se en El Vedat és el fet que durant aquest període a Torrent va pernoctar el personal de l'Ambaixada dels Estats Units, per a fugir dels bombardejos, tal com va recollir a mitjan 1937 el prestigiós periòdic «*The New York Times*».

A més, un estudi recent de l'investigador local Salvador Ciscar situa en 1938 en aquest xalet la residència del General republicà José Miaja, que va coincidir amb el moment en el qual es va construir a la parcel·la un refugi antiaeri que encara es conserva.

El xalet «El Mercantil» es va assentar al costat de l'antiga carretera d'accés a El Vedat, actual avinguda Sant Llorenç, sobre uns terrenys adquirits en 1923 pel metge i periodista Vicente Fe Castell i la seua esposa, la destacada soprano ja retirada en aquell temps, Caridad Álvarez Arisco.

historia urbana de madrid

El Periòdic *El País* va publicar el 13 d'abril de 1914 "Caridad Álvarez, primera soprano que havia debutat amb gran èxit en "La Tempestat", de Ruperto Chapí".

La construcció principal del conjunt, finalitzada un any més tard, és d'estil muntanyés i es caracteritza per l'existència d'una torreta-miramar, rematada superiorment amb una coberta a quatre aigües. Té en les seues façanes detalls decoratius neobarrocs, com la serralleria de les finestres o la seua escala de dues pujades amb trams corbs i barana de balustres, que precedeix la porta principal d'accés a l'edifici sobre la qual figuren les inicials «VFC» del seu promotor.

Al seu interior, es conserven estades amb una interessant decoració original neobarroca i neorenacentista, que es caracteritzen per la presència de falsos cassetonats d'escaiola pintats de vius colors, portades de pedra llaurada i alts sòcols de taulells de ceràmica vidriada.

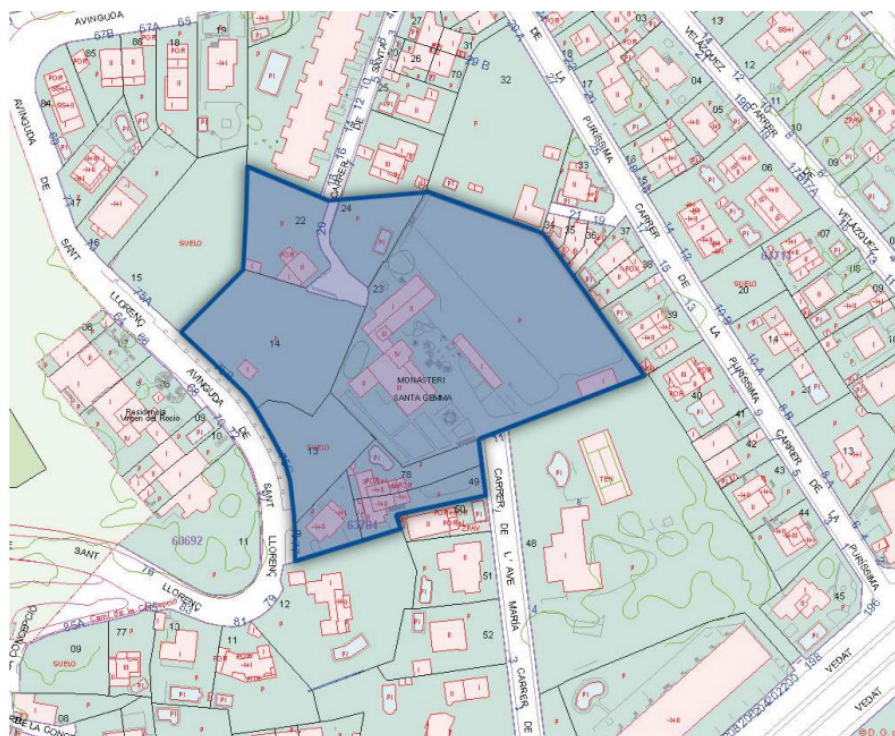
Cap al final de la Guerra Civil, front l'avanç de les tropes franquistes, per a evitar qualsevol represàlia política, Vicente Fe i la seua família, es van exiliar a Perpinyà, al sud de França. Des d'allí, amb l'ajuda del gallec Osorio Tafall, director del Servei d'Evacuació de Refugiats Espanyols, van passar en 1940, primer a Santo Domingo a la República Dominicana i més tard a Mèxic, on Fe Castell va morir el 27 de novembre de 1945.

La seua adscripció política republicana i la seua estreta vinculació al periòdic «El Mercantil Valencià», va fer que en 1939, després de la seua eixida forçada d'Espanya, el Tribunal Regional de Responsabilitats Polítiques de València embargara a Fe Castell de manera preventiva tots els seus béns, entre els quals es trobava el xalet «El Mercantil» i el seu periòdic del mateix nom, com a garantia a la sanció econòmica «que puga imposar-se-li com a presumpte responsable polític». No obstant això, després de la mort d'aquest, en 1946 la seua vídua Caridad Álvarez i els seus fills van poder heretar aquest emblemàtic xalet.

En 1960, va ser venut als germans Daniel i Pascual Fernández Gozalbo i a Salvador Fernández Andreu amos de «Xocolates Sucrao». Fins que en 1970 va ser comprat per les Religioses Passionistes que continuen sent les seues propietàries, i les quals van constituir en l'edifici el conegut Monestir de Santa Gema Galgani i on van realitzar una ampliació consistent en una edificació de planta baixa i una altura annexa. Les religioses l'han mantingut en molt bon estat.

En l'actualitat, el xalet «El Mercantil» es troba en bon estat i amb uns destacats valors culturals tant arquitectònics-artístics com històrics que ho fan mereixedor de ser Bé de Rellevància Local (BRL), la qual cosa permetrà la preservació del minvat patrimoni arquitectònic de Torrent en el futur.

HOSPITALS

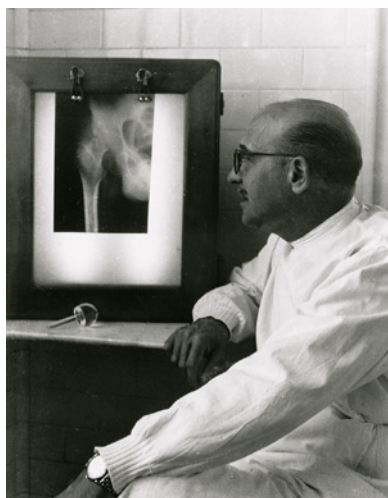
Hospital de Refugiats: Sanatori Pare Jofré

El Vedat va ser ocupat sobretot per forces de sanitat militar, i lògicament un dels primers edificis confiscats en la Guerra Civil va ser el desaparegut Sanatori Pare Jofré, situat en l'encreuament de l'Avinguda Sant Llorenç amb Doctor Marañón. L'edifici va ser construït pel joier Emilio Lalana, en primer lloc va ser la Colònia Santa Ana, en segon lloc va ser un intent de Sanatori mental, i finalment el Sanatori Pare Jofré va ser per a anèmies i bronquitis, el qual estava dirigit per Dr. Marià Pérez Feliu, qui va ser el que va adquirir també un xalet a la Malva-rosa i va fundar en ell el Sanatori de la Malva-rosa, l'actual hospital, i finalment el Gran Hotel Casablanca.

Sanatorio Valenciano «PADRE JOFRE», en Torrente, á 11 kilómetros de Valencia, destinado al tratamiento de enfermedades pulmonares, óseas y anemias

Uno de los mejores de Europa por su amplio panorama de 600 kilómetros, extensa pinada y clima sin nieves ni nieblas, que ha sido recientemente inaugurado. Dirigido por el doctor Pérez Feliú

Dr. Marià Pérez Feliu

En 1936 amb l'inici de la Guerra Civil, El Vedat es converteix en un centre neuràlgic a nivell militar, sanatori i lloc d'assentament de refugiats del front madrileny. L'edifici del recentment inaugurat Hotel Casablanca va ser una de les propietats confiscades i va tornar a complir la funció mèdica amb què va ser concebut, convertint-se en l'Hospital de Medicina per a Refugiats de El Vedat, i també apareix en altra documentació com a "Hospital de Sang de El Vedat". Aquest centre va resultar de la fusió al desembre de 1936 de dos hospitals de sang. L'hospital tenia capacitat de 100 llits i l'equip mèdic estava format per sis metges, tres practicants, set infermeres, un farmacèutic i un auxiliar de radiologia, a més del personal subaltern, molts d'ells residien en xalets pròxims.

Sanatori de la Malva-rosa

DEPARTAMENTO HOSPITALES		Sección
Nombre <i>Teófilo Requinto Benito</i>	Edad <i>43</i>	
Natural de <i>Cebrecos (Avila)</i>	Residencia <i>Cebrecos</i>	
Domicilio <i>C. Alfonso VI</i>		
Procede del frente de <i>Madrid</i>		
Columna o Regimiento <i>Columna Mixta de 1.ª Compañía</i>		
Hospitalizado en <i>Hospital de Sangre Vedat-Torrent</i>		
Fecha de ingreso <i>dieciséis de Julio de 1936</i>		
Fecha de alta		
EstanCIAS causadas		
Carácter del alta		

Fitxa d'ingrés en l'hospital de sang de El Vedat de Torrent. Font ADPV, D 6.1,c.21.

La realitat és que aquest hospital va ser un desastre a nivell de funcionament intern, el cinc de maig de 1937 els malalts van denunciar les deficiències higièniques i el tracte irregular que en rebien per part del personal.

En 1937 dels 100 llits, 97 estaven ocupats per malalts de tuberculosi, dos tercers parts dels quals procedien de Madrid, al final de la guerra l'hospital s'havia convertit en un centre que lluitava contra la tuberculosi.

Al febrer de 1941 és nomenat metge resident el doctor José Olagüe Fatás, qui es va negar a realitzar operacions en aquestes instal·lacions ja que no reunia les condicions adequades. El deficient estat de les instal·lacions i la falta de dotació va provocar el seu tancament en 1948, per la qual cosa en van ser traslladats els malalts al Sanatori de Porta Coeli. Una vegada desallotjat l'edifici, els torrentins i torrentines van començar a témer que fora un focus d'infecció i un perill per a aquells que pogueren acostar-se fins al sanatori, i és per això que es va decidir el seu enderrocament a la fi dels anys 50.

HOTEL VEDAT (Torrente)

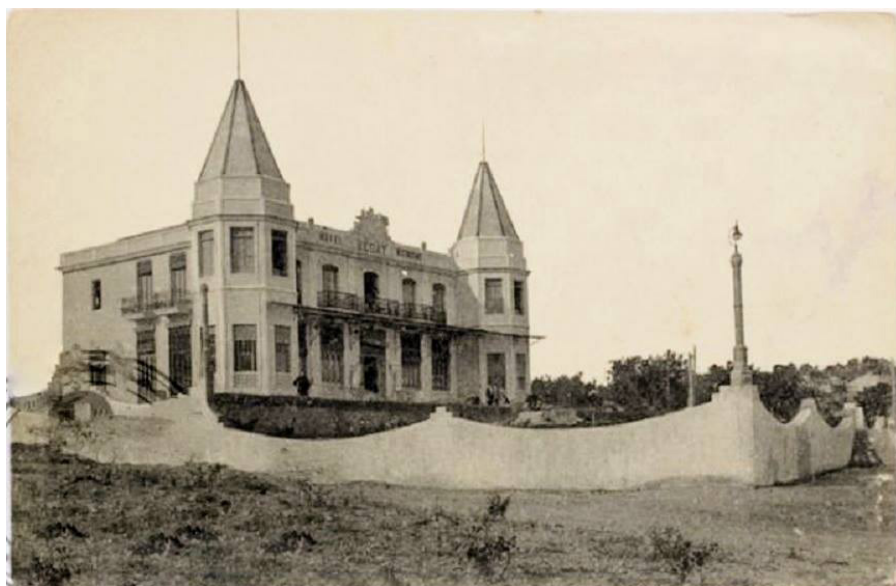
SITIO HERMOSO Y PINTORESCO

Cubierto: Seis pesetas :: Hospedaje: 12'50

Conciertos durante las comidas

Teléfono núm. 4, Torrente

Autos á todos los tranvías

75

Hospital de Aviación:

Hospital Mèdic-Quirúrgic del Vedat GCE

Arma d'Aviació (Cos de Sanitat Aèria)

Anastasio Martín Pérez va ser coronel en l'Arma de Sanitat de l'Aviació Republicana i a més director de l'Hospital d'Aviació de El Vedat i del Pi (Múrcia) entre 1937 i 1939. Abans de començar la guerra, Anastasio va treballar com a diplomata en cirurgia per a l'exèrcit com a agregat en l'especialitat quirúrgica en l'hospital militar de Madrid-Carabanchel.

Al començament de la guerra, començaren a sol·licitar metges habilitats i en possessió del títol en cirurgia, que va ser el cas de Anastasio. Al principi, va treballar en múltiples hospitals de sang, allà on la Plana Major el destinava.

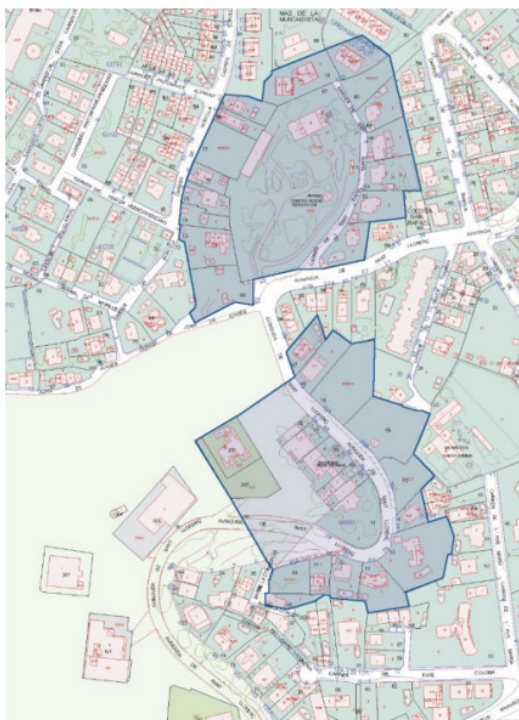
A principis de gener de 1937, el comandant mèdic José Bort, que prèviament

76 havia sigut nomenat Cap de l'Arma de Sanitat d'Aviació, va donar l'ordre que Anastasio partira a València a prestar els seus servicis. La missió consistia en muntar un hospital d'aviació que estiguera totalment equipat amb tot tipus de material mèdic-quirúrgic. Segons conta Anastasio en les seues memòries, a València es va reunir amb el sotssecretari d'Aviació, el coronel Camacho, “jo era l'adequat per a aqueixa missió, i em va raonar la decisió de reunir en un sol hospital específic per a Aviación, tot el personal volant del qual es trobaven tan escàs”, és a dir que Anastasio havia de muntar un hospital d'aviación i reunir el personal aeri (pilots i membres de la Força Aèria ferits en combat).

L'endemà de la visita amb el coronel Camacho, Anastasio es va reunir amb Indalecio Prieto, ministre del Govern Republicà per a veure si era capaç de dur el projecte a terme. Degut seu aspecte juvenil el ministre no les tenia totes amb ell, però Anastasio va comptar el problema sanitari i el què havia de fer, la qual cosa en va deixar Prieto satisfet amb la idea.

Per què es va triar El Vedat com a emplaçament per a l'Hospital?

El primer pas de la planificació era estudiar la quantitat de personal volant (pilots i agregats aeris) i les seues ubicacions, ja que estaven destinats per tota la geografia espanyola en combat, i quan aquests estaven ferits, se'ls

ingressava en diversos hospitals escampats per tota la geografia. És per aquest motiu que interessava crear un hospital general per a tindre més control i reunir la gran majoria de malalts.

El segon pas, era estudiar el lloc d'emplaçament, hi havia de ser València, sense especificar-se més detalls.

L'últim pas, era saber el lloc exacte, però a causa de la pressa que corria, l'hospital havia de muntar-se en algun edifici ja construït per a no perdre temps en una nova construcció, perquè això seria de caràcter provisional i no definitiu.

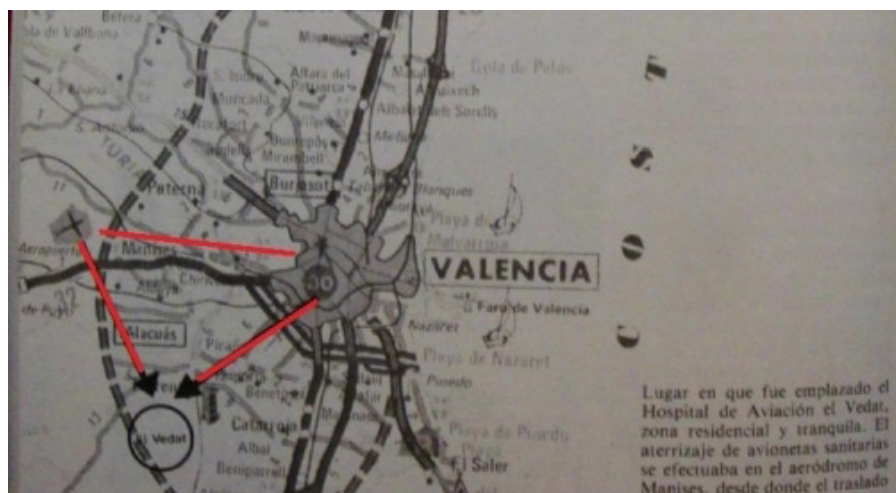
Anastasio va fer un estudi per molts municipis valencians, i aquests havien de ser pròxims a l'aeròdrom de Manises (actual aeroport de Manises). Després d'un intens estudi del terreny, el lloc triat va ser El Vedat de Torrent, que estava molt pròxim a València (20 Km), i era una zona de xalets d'estiu dels valencians, coneguda com a Avinguda Sant Llorenç. Els xalets triats

78

Un dels xalets, que tenia molta capacitat, va ser seleccionat per a instal·lar ací el pavelló quirúrgic, i un altre, amb una capacitat mitjana, per a instal·lar el pavelló de medicina, la resta de xicotets xalets dels voltants van ser ocupats com a habitatges del personal sanitari.

Es va triar El Vedat, situat a Torrent, perquè va ser un lloc de suport i d'aprovisionament de xicotets articles, a més hi tenia fàcil accés per carreteres secundàries i amb poc trànsit fins a l'aeròdrom de Manises. També perquè era un lloc silenciós i aïllat, i això va fer que les condicions de treball ací foren útils.

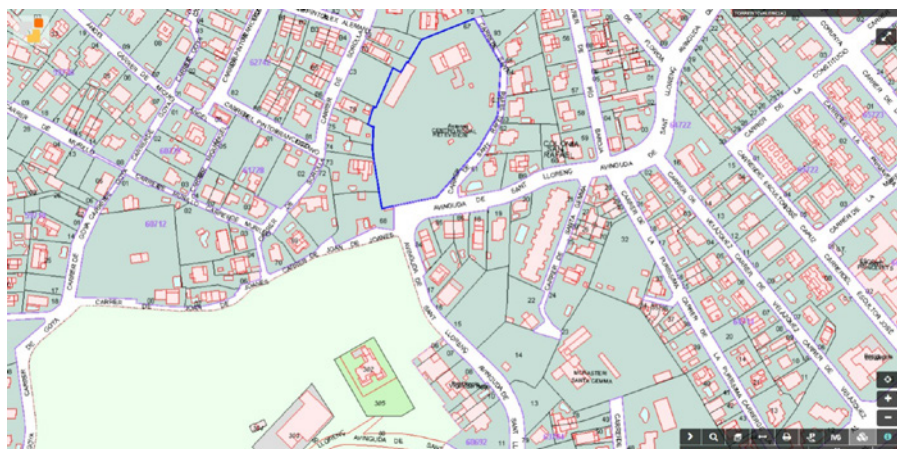
Es va constituir un triangle, el triangle “Vedat-Manises-València”, que facilitava els intercanvis amb el ministeri, on residia la prefectura de Sanitat de l’Aire amb Manises, presumpta base d’aviació aèria. A continuació el mapa del triangle:

Com va ser l'organització de l'Hospital d'Aviació de El Vedat ?

D' Anastasio va partir la idea que els treballadors de l'hospital havien d'allotjar-se en xalets que estigueren prop del complex hospitalari i així facilitar l'assistència en cas d'urgent necessitat. Algunes d'aquests habitatges van ser per exemple La Torreta, o els mateixos xalets que hi ha pegats de manera contigua i de manera lineal al pavelló de medicina. En general l'hospital conformava un «tot» entre els pavellons i els habitatges del personal. Una autèntica colònia mèdica a rereguarda.

Pavelló Quirúrgic

Aquest pavelló quirúrgic estava situat al carrer Sant Rafael número 3 de El Vedat on es va procedir a muntar un quiròfan en comunicació directa amb una instal·lació de raigs X, una altra sala d'esterilització i una altra d'enguixats. Es va crear també un despatx de direcció i un altre d'administració. En aquesta mateixa planta en va haver-hi una sala d'hospitalització per als malalts més greus, el que hui dia seria l'UVI.

En la planta superior n'hi havia una sala d'hospitalització i una sala d'estar-menjador per als ferits que podien moure's i alçar-se. I en un semisoterrani es trobaven les cuines, el personal d'assistència i altres serveis auxiliars.

En aquest pavelló es van muntar 30 llits, calculant-se de manera que cada ferit estiguera 10 dies en elles, la qual cosa suposaria tres ocupants per mes i una capacitat de recepció de 90 ferits mensuals.

Foto del pavelló quirúrgic de l'època, en 1937; podem veure el "rokiski" de l'Arma de Sanitat d'Aviació al balcó.

80

En l'actualitat, es troba en bon estat i pertany a una empresa de telecomunicacions

81

Hospital de Medicina i Convalescents:

Aquest Hospital de medicina estava situat a l'Avinguda Sant Llorenç número 68.

L'edifici Vila Eloïna, el qual va ser alçat pel comerciant i accionista del Banc de València, Ramón Casanova, va ser triar per la seua capacitat mitjana amb l'objectiu d'emprar-lo com a clínica i com a centre de medicina general.

82

Al igual que al Pavelló Quirúrgic l'encarregat d'aquest era el Sr. Pablo Bilbao Llueneres qui es va encarregar de demanar i gestionar el material de medicina i laboratori.

El centre disposava del següent quadre mèdic

1 Oftalmòleg: Capità Olivera

1 analista: capità Clariana

2 otorrins: capitans Biser i Campos

1 internista: capità Vega

1 practicant

1 ajudant

2 estudiants de medicina: Marco Aliaga i Miguel Catalán.

2 soldats de vigilància

2 infermeres

Personal de cuina

2 administratius, un d'ells Alejandro Jaquetot que hi era oficial administratiu.

83

En aquest pavelló es van muntar un total de 45 llits.

L'hospital de El Vedat entra en funcionament a la fi de març de 1937. La primera entrada en el registre de pacients es va produir el 30-03-1937. Aquest hospital es va dedicar a proporcionar atenció mèdica als pilots republicans ferits en combat de la zona de Llevant i de Terol. No obstant això, també es van atendre pacients que poc van tindre a veure amb l'aviació. En aquest hospital van ser atesos diversos pilots, a tall d'exemple:

84

- Vicente Baixauli Soria – tinent (des del 14 de setembre de 1938 fins al 6 de gener. Operat d'una hèrnia)
- Juan Comas Borrás – capità (de retorn d'una missió sobrevolant la zona de Llevant, es va trencar el tren d'aterratge i va resultar ferit)
- Jacinto Montero Muñoz – sargent (hospitalitzat després de saltar amb paracaigudes en un combat).
- Ròmul Negrín – sargent (Fill de Juan Negrin) tractat a l'hospital de El Vedat.

També es té constància de dues infermeres que van treballar a aquest hospital:

- Dolores Sevilla Marco (infermera). Com a dada curiosa, en 1939, va ser destituïda dels seus actes d'infermera per haver prestat servei en l'exèrcit republicà a aquest hospital.

– Pastora Pérez Gómez (comare). Graduada per la Universitat de Sevilla en 1930, va ser destinada a aquest hospital en temps de guerra. En acabant va partir a Mèxic com a exiliada.

L'hospital va ser desmuntat i traslladat a Múrcia a la fi de juliol de 1938, fet que va tardar dos mesos en el trasllat en realitzar-se, és per això que al diari d'entrades i eixides de pacients de l'oficial administratiu Alejandro Jaquetot, es mostren agost i setembre amb cap registre, i hi es torna a tindre registre d'entrades a partir d'octubre de 1938.

85

Encara que segons els escrits de l'oficial administratiu, l'hospital de El Vedat va tancar el 31-03-1939, va seguir emprant-se com a caserna. Aquest Hospital va ser desmuntat al juliol de 1938 i traslladat a Múrcia, a una finca denominada «El Pi», coneguda també com «Torre Cierva», per a ser tornat a activar a l'octubre de 1938, fins al tancament definitiu, el 31 de març de 1939.

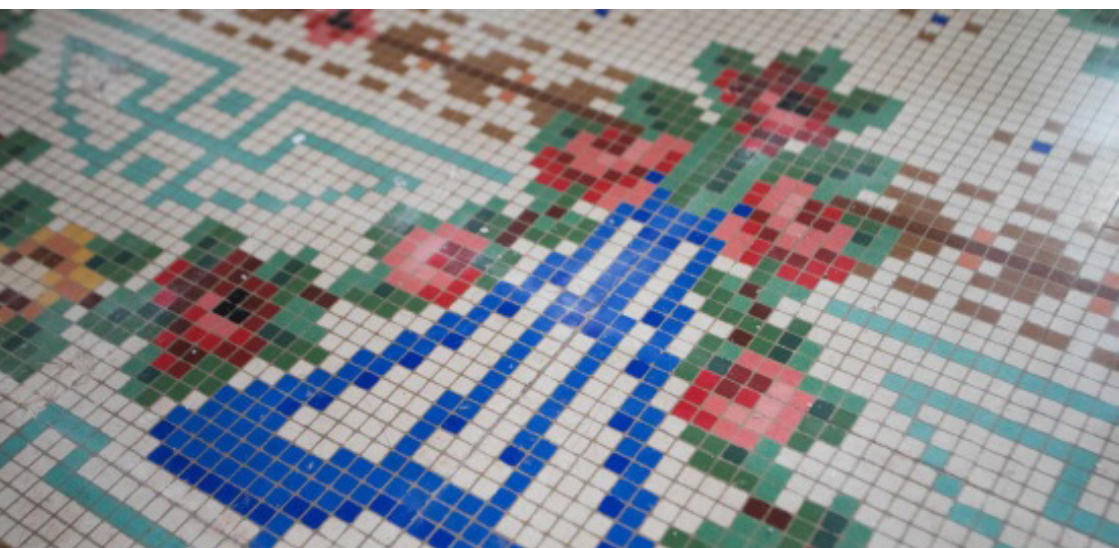
Aquest edifici segueix en peus i està protegit en el catàleg de règim de protecció dels béns de rellevància local. Actualment, pertany a un particular, el qual ha dut a terme la rehabilitació total de l'edifici, retornant-li la seua màxima esplendor.

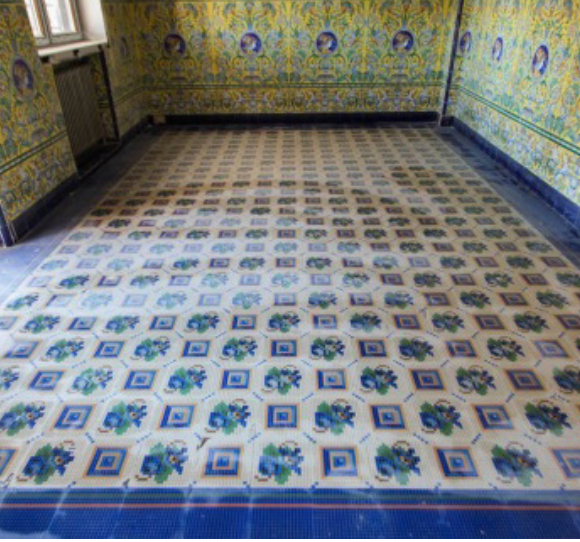
En aquestes últimes pàgines tenim una mostra.

Aquest viatge per la història de l'esplendorós Vedat de Torrent de finals del segle XIX i principis del XX ens mostra un interessant llegat arquitectònic que gràcies a l'actual catàleg de béns protegits per l'Ajuntament de la nostra ciutat. Aquest gran patrimoni es podrà mantindre, conservar i restaurar perquè tots els torrentins i torrentines puguem gaudir d'ells. No obstant això, El Vedat presenta un futur ple d'oportunitats, ja que li queda molt per catalogar, restaurar i descobrir.

- 86 Els torrentins i torrentines hem de traure partit a aquest important potencial arquitectònic, la qual cosa pot consolidar Torrent com a una destacada ciutat d'interés cultural amb molt per a oferir al visitant i totes les persones que viuen a Torrent.

“Cal recuperar, mantindre i transmetre la memòria històrica, perquè es comença per l'oblit i s'acaba per la indiferència”

José Saramago

87

“El món ha perdut molts valors especialment els de la comunicació, la memòria. A vegades els nostres propis pobles perden la seua memòria històrica i no tenen tota la culpa, perquè les editorials no publiquen els seus llibres i els mitjans de comunicació creen només fantasies d'intriga, d'odi, de racons, o simplement, de silenci”

Rigoberta Menchú

BIBLIOGRAFIA

ROSSELLÓ JAUNZARÁS TOMÁS : “ *Papers d l’Horta*” 2011 n°11

CISCAR JUAN SALVADOR:1931-1939 *Torrent, historia d’una guerra*

JORGE HERMOSILLA : *Història, Geografia i Art*. Universitat de València, Facultat de geografia i Història (2015)

BORO CISCAR JUAN: *Una mirada arrere*. AVV. El Vedat- Febrer 2020 Edició 117

ESTELLÉS SALIRACH JOSÉ : *Els metges i la Medicina en la Guerra Civil Espanyola*.1986. Col·lecció ‘Monografia Beecham

NOTHOMB PAUL : *Malraux a Espanya*. Ed Edhasa 2021

C. PÉREZ OLAGÜE: *Consell Valencià de Cultura*: Exp. 46.14.244-029 La Torreta

AJUNTAMENT DE TORRENT: *Catàleg Protecció bé d’interés cultural C.EA-03 Torre de telegrafia òptica*, El Vedat.

AJUNTAMENT DE TORRENT: *Catàleg Protecció bé de rellevància local C.EA-14; Conjunt de Viles*.

ICARO: *Butlletí informatiu de l’Associació d’Aviadors de la República* n°11 juliol 2013

LÓPEZ OLANO CARLOS I VIDAL AYALA LUIS: *Dones i Resistència 1936-1939*. Universitat de València i Diputació de València.

FONTS HEMEROGRÀFIQUES

Las Provincias

A.DASÍ: *Veïns de Torrent reclamen la protecció de xalets històrics*. Maig 2013
El Levante-EMV

SENA LAURA: *Els Xalets monumentals es deterioren en el Vedat en mancar de pla de protecció*. Agost 2012

SENA LAURA: *La nova vida de Vila Eloína en el Vedat*. Agost 2020

INTERNET

Torrent Antic-Facebook

Polikarpov – RUBIO GUILLERMO- agost 2013

Hospital d'Aviació El Vedat (Cos de Sanitat Aèria)

El Vedat una història recent.

La Torreta, l'edifici amb més història del Vedat.

89

LEGISLACIÓ

Hospital d'Aviació-Segons la Disposició Addicional Cinquena de la Llei 5/2007, de 9 febrer, de la Generalitat, de modificació de la Llei 4/19+98, d'11 de juny , del Patrimoni Cultural Valencià (DOCV Núm. 5.449/13/02/2007).
Servitud aeronàutica de l'aeroport de València, segons Reial decret 856/2008, de 16 de maig (BOE Núm. 109, de 28 de maig de 2008), pel qual es modifiquen les servituds aeronàutiques de l'aeroport de València.

Recull gràfic

90

Arriba el dissabte 26 de març i escoltem la veu de Sara, nostra FMT per al 2022 convidar-nos a gaudir d'una gran setmana fallera. Malgrat tindre unes falles passades per aigua, els Escultors no vam voler perdre'ns cap acte, Plantà, Trasllat i ofrena a la Mare de Déu, concursos de paelles intern, xaranga, esmorzars, mascletás, balls, **sopars, música, rialles, fins a arribar al dia gran,** Sant Josep, i amb ell, l'arribada de la primavera, on la festegem amb la Cremà del nostre monument, cremant així, les restes de la pandèmia, màscares i mals records dels últims anys. Donant la Benvinguda, a un nou exercici faller ple d'il·lusió i noves oportunitats.

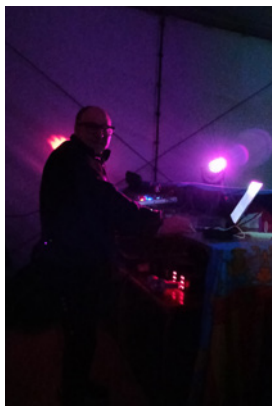

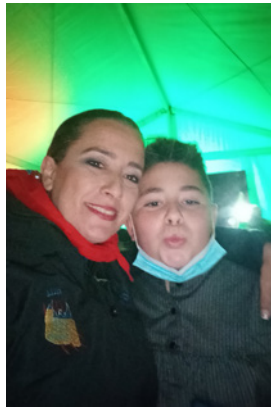

Les meravelles de la Intel·ligència Artificial

Por Jorge Enrique Gómez Gijón amb la col·laboració de ChatGPT

102

Una de les tecnologies que cada vegada està més desenvolupada, sense dubtes, és la intel·ligència artificial. A més a més, en els últims temps, gràcies a l'apertura al públic en general de GPT-3, una intel·ligència artificial amb què pots parlar i fins i tot pots demanar-li que faça algunes coses com ara articles o recerques amb caràcter divulgatiu, aquesta tecnologia està més d'actualitat que mai. Però, coneix aquesta nova Intel·ligència Artificial la nostra festa? Podria fer la crítica d'una falla? Veurem un exemple pràctic ...

Falla Escultor Vicent Pallardó: Saps què són les falles?

ChatGPT: Les falles són una celebració popular que se celebra a la ciutat de València, a Espanya, cada any a finals de febrer o principis de març. Es caracteritzen per la construcció de grans estructures de fusta i cartró-pètrol que s'han decorat amb elements decoratius i que s'han il·luminat per la nit. Al final de la celebració, les falles es cremen en una gran foguera, coneguda com "la cremà". Les falles és considerada Patrimoni Immaterial de la Humanitat per UNESCO des de 2016.

Falla Escultor Vicent Pallardó: Què és una falla?

ChatGPT: Una falla és una de les estructures de fusta i cartró-pètrol que es construeixen i decoren per a la celebració de les falles a València. Les falles són generalment de gran mida i estan construïdes segons un tema o una

idea escollida per cada fallera. La decoració pot incloure elements com flors, làmpades, figures humanes o animals, i sovint té una temàtica satírica o crítica social. A final de la celebració de les falles, les falles es cremen en una gran foguera coneguda com “la cremà”,

Què és una falla?

Una falla és una de les estructures de fusta i cartró-pètro que es construeixen i decoren per a la celebració de les falles a València. Les falles són generalment de gran mida i estan construïdes segons un tema o una idea escollida per cada fallera. La decoració pot incloure elements com flors, làmpades, figures humanes o animals, i sovint té una temàtica satírica o crítica social. A final de la celebració de les falles, les falles es cremen en una gran foguera coneguda com “la cremà”.

Falla Escultor Vicent Pallardó: Coneixes els monuments fallers?

ChatGPT: Sí, els monuments fallers són les construccions artístiques que es fan durant la celebració de les falles. Es fan amb materials com la fusta, el cartró i altres materials, i són decorats amb colors vius i escultures detallades. Els monuments solen ser molt grans i es poden veure des de lluny. Solen representar escenes divertides, satíriques o polítiques, i són una part important de la celebració de les falles. Al final de la festivitat, es cremen els monuments en una gran celebració anomenada “Crema de les Falles”.

103

Falla Escultor Vicent Pallardó: Podries dissenyar la crítica d'un monument faller major amb el títol “Un país de meravella” basat en el conte de “Alicia en el País de les Meravelles” de Lewis Carroll?

ChatGPT: Sí, podria escriure una crítica d'un monument faller amb el títol “Un país de meravella” basada en el conte de “Alicia en el País de les Meravelles” de Lewis Carroll.

“El monument faller ‘Un país de meravella’ ha estat una gran sorpresa aquest any. La comissió fallera ha sabut captar l'essència del conte de Lewis Carroll i l'han transformat en una obra d'art visualment espectacular. La falla representa algunes escenes clau del llibre, com la caça del conejo o la taula del tè, i ho ha fet de manera divertida i ingeniosa, utilitzant elements de decoració i il·luminació que han deixat a tots els espectadors amb la boca oberta.

Esta imatge ha sigut creada amb Dall·E.

Una de les coses que més m'ha agradat d'aquesta falla és la forma en què ha sabut transmetre les temàtiques del llibre, com la importància de la imaginació o la crítica a la societat. A més, el monument també ha estat construït i decorat amb gran precisió, amb detalls que es poden veure fins i tot des de lluny.

104

En resum, el monument faller 'Un país de meravella' és una obra que no es pot perdre's i que demostra el gran talent i la creativitat de la comissió fallera que l'ha creat. Sense cap dubte, es una de les millors falles d'aquesta edició i una de les millors que he vist en anys."

Falla Escultor Vicent Pallardó: I podries escriure una crítica per a un monument infantil amb el lema "Vida salvatge"?

ChatGPT: Sí, podria escriure una crítica per a un monument infantil amb el lema "Vida salvatge".

"El monument infantil 'Vida salvatge' ha estat una gran alegria per a tots els que ho hem vist aquest any. La comissió fallera ha sabut capturar l'essència de la vida salvatge i l'han transformada en una obra d'art visualment espectacular per als petits espectadors. Els animals i les escenes del món salvatge s'han representat de forma molt divertida i atractiva, amb figures i elements decoratius molt ben fet i amb una gran originalitat.

Esta imatge ha sigut creada amb Dall·E.

Una de les coses que m'ha agradat més d'aquest monument és la forma en què ha estat concebut per als nens, amb un llenguatge visual i temes molt apropiats per als més petits, i que deixa un gran impacte en ells. A més, el monument també ha estat construït i decorat amb gran precisió, amb detalls que es poden veure fins i tot des de lluny.

105

En resum, el monument infantil 'Vida salvatge' és una obra que no es pot perdre's i que demostra el gran talent i la creativitat de la comissió fallera que l'ha creat. Sense cap dubte, es una de les millors falles infantils d'aquesta edició i una de les millors que he vist en anys. Un gran treball per a fer els petits espectadors gaudeixen de les falles."

Com bé podem apreciar, la Intel·ligència Artificial cada vegada està molt més desenvolupada i coneix perfectament la nostra festa, tot i que els seus comentaris són llocs comuns i definicions molts genèriques. Sembla que per a poder substituir a les persones encara li queda un poquet de temps, almenys, quan parlem del món de les Falles i de les crítiques dels nostres monuments.

NOTA-.

Les respostes donades per la Intel·ligència Artificial no han estat corregides per tal de poder apreciar el desenvolupament d'aquesta tecnologia en la nostra llengua.

Consigue tu puesto escolar GRATIS

con la mayor seguridad alimentaria

Servicio de comedor

Calendario laboral. Abrimos los 12 meses del año

los familias nos definen como centro de confianza familiar y divertido.

Aprendizaje a partir del juego y la propia experimentación

400 metros de diversión

Centro autorizado por la Consejería de Educación

Patio exterior

CEI

MIESTRELLA

C/ Múñich 72 nº9

(Parc Central)

637.49.91.27

www.miestrella.es

Contingut infantil

La maravillosa jungla MiniEscultora

Lorena González Andreu

108

Benvolguts xiquets i xiquetes de la Falla Escultor Vicent Pallardó,

Vull que sapigueu, que com a Fallera Major Infantil de Torrent em fa moltíssima il·lusió i és un grandíssim orgull poder escriure-vos estes paraules des de les pàgines del vostre llibret i fer-vos aplegar una afectuosa salutació.

Abans de res, m'agradaria destacar el vostre treball en la realització del llibret, element fonamental en les nostres falles, i mitjançant el qual fem memòria de tot un any treballant per la nostra festa, per la nostra cultura i per les nostres tradicions.

Enhorabona per que l'any passat aconseguireu un merescudíssim premi al concurs de llibrets de la Generalitat Valenciana.

Encara que sou una comissió de recent creació, en un barri relativament nou, teniu la difícil tasca de transmetre al veïnat, el nostre estil de vida, les nostres tradicions i l'amor per la festa de les falles, començant pels xiquets i xiquetes, com feu al concurs de bitlles. Però estic segura que amb fallers i falleres com els vostres representants infantils d'enguany, tot serà molt més fàcil.

Per això a vosaltres, Jaime i Rocío, President i Fallera Major Infantil com a màxims representants dels xiquets i xiquetes de la falla Escultor Vicent

Pallardo, dir-vos que no oblideu mai eixe moment en que passejareu pels carrers de Torrent al compàs d'un pasdoble, portant-li flors a la Verge dels Desemparats i sereu els encarregats de portar el vertader sentiment de la festa a tots els xiquets i xiquetes del barri, fent que la vostra gent gaudisca de les nostres falles 2023.

109

Per últim, només em resta desitjar-vos una meravellosa setmana fallera per a que sempre recordeu 2023 amb un somriure als llavis. Aproveiteu cada moment intensament i gaudiu de la festa fallera com un immens regal que la vida vos regala.

Un bes molt fort,

Lorena González Andreu

Fallera Major Infantil de Torrent 2023

Jaime Herrero i Torres

President Infantil, Falles 2023

Estimats fallers i falleres:

No em crec que esteu llegint això. Aquesta comissió m'ha vist créixer, i és per això que una part de mi, del que soc pertany a la Falla Escultor Vicent Pallardó.

Com a faller de bressol que soc, estic acomplint un somni representant com a President Infantil aquesta gran família, juntament amb la meua companya Rocío, la meua Fallera Major, Amparo, i com no amb mon tio Raul com a President.

Rocío, ens coneguem des de ben xicotets i sempre hem volgut representar junts la nostra falla, no puc estar més il·lusionat de compartir aquest any amb tu. Estem acomplint un somni!!! És una sort que m'acompanyes com a Fallera Major Infantil.

Amparo, tu també formaves part d'aquest anhel. Des que vas ser delegada d'infantils parlàvem d'aquest somni, representar tots tres junts aquesta gran comissió. Bé, sembla que els somnis s'acompleixen.

Raúl, mon tio, t'estime moltíssim i m'encanta que sigues el meu President perquè sempre ens fas passar moments molt divertits i saps com traure'ns un somriure. Aquest any va a ser inoblidable.

111

Vull agrair a tota la comissió per la estima i afecte que he rebut des que em nomenareu President Infantil. Em sent molt acompanyat pel suport que em doneu, gràcies de tot cor. I per això i la gran il·lusió que tinc des de sempre, vaig a fer tot el que puga per estar a l'altura d'aquesta gran falla.

I per últim, dir a tota la comissió, majors i infantils, que anem a recuperar la il·lusió aquestes Falles 2023, després de estos anys complicats de pandèmia i que tornem a ser una gran família fallera que disfrute des del dia de la plantà fins que arrepleguem les cendres de la falla.

Visquen les Falles i visca la falla Escultor Vicent Pallardó!

Jaime Herrero i Herreros
President Infantil 2023

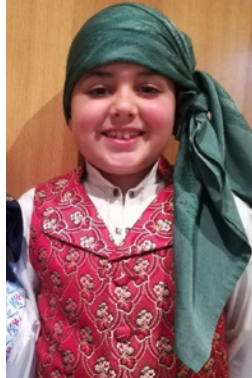
Jaime Herrero i Torres

President Infantil, Falles 2023

112

Jaime és un xiquet que sempre somriu amb il·lusió. És faller des que va nèixer, i per a qui no el conega, els direm que és un xiquet que participa al màxim de tota activitat fallera que es propose al casal: playbacks, futbol, parxís, Jocs Florals..etc. És un xiquet molt alegre, simpàtic, divertit, curiós i molt afectuós, li encanten els animals, cantar i ballar.

Enguany està disfrutant moltíssim tant a la falla com amb la resta de representants infantils. I a la comissió estem molt contents perquè ha obtingut el 3er premi d'Indumentària Fallera i ha quedat segon en l'elecció a President Infantil de l'any.

Rocío Velázquez i García-Consuegra

114

Estimada Comissió Infantil:

És un orgull per a mi ser la vostra Fallera Major Infantil i complir el meu somni, vull viure esta experiència al màxim junt amb el meu president infantil Jaime. I, per suposat, volem disfrutar de totes les activitats, festes i rialles amb vosaltres perquè junts formem una gran comissió, els MiniEscultors.

També vull dir-li al meu President Raúl i a la meua Fallera Major Amparo que hem de gaudir d'este gran any 2023 junt amb les persones que formen la comissió de la falla Escultor Vicent Pallardó.

I finalment donar les gràcies a les persones que fan possible este somni, la junta directiva i en especial la meua família, sobretot la meua germana Elena que m'acompanya sempre de la mà, ma mare i Borràs per confiar en mi i ajudar-me en tot.

Fallers i falleres, disfrutem tots junts de la nostra festa i de l'any 2023!
Que visquen les falles i que visca la falla Escultor Vicent Pallardó!

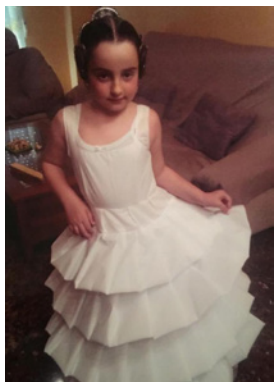
Rocío Velázquez García-Consuegra.
Fallera Major Infantil 2023

Rocío Velázquez i García-Consuegra

116

Rocío és una xiqueta molt intel·ligent, dolça, simpàtica, alegre, i afectuosa, que sempre llueix un somriure que il·lumina a qui la mira. Participa des de sempre en totes les activitats que proposa la falla, és el que diríem una fallera de casal, i molt estimada pels seus MiniEscultors.

Aquest any està disfrutant de valent, tant a la seua comissió com amb la resta de representants infantils de Torrent a cada activitat en la qual representa amb orgull a la seua falla.

ENTREVISTA ALS NOSTRES REPRESENTANTS INFANTILS: ROCÍO I JAIME

Rocío i Jaime són dos xiquets que han crescut junts a la nostra Falla, tenen una gran connexió entre ells des que els conec, i s'estimen molt des de ben xicotets, tant que des de sempre han volgut representar a la nostra comissió junts.

Els dos són molt pareguts, són alegres, divertits, entusiastes, afectuosos, molt participatius a la Falla, i molt artistes. I com a curiositat vos diré que sols es porten 14 dies entre ells.

Primer els coneixerem un poc a fons i després parlarem amb ells d'una de les seues passions, les Falles.

1-. Quin és el vostre color preferit?

R: El morat

J: El roig i el negre

2-. Quin és el menjar que més vos agrada?

J: La pasta i el putxero de la iaia Ana.

R: El putxero de la iaia.

3-. Quina música vos agrada i a què cantants seguiu?

R: M'agrada el pop i el reggaeton i seguisc a Aitana Ocaña.

J: A mi també m'agrada el pop i el reggaeton (rialles dels dos) i Bad Bunny és el meu cantant preferit.

4-. Quina és la vostra pel·lícula favorita?

J: Marvel

R: El Grinch

5-. Què llibre esteu llegint?

J: "Futbolisímos"

R: "La Fallera Calavera"

6-. Quina es la vostra assignatura preferida a l'institut?

R: Geografia, història i anglès.

J: Història.

7-. Què voleu ser quan sigau majors?

R: No ho tinc molt clar, però qualsevol cosa relacionada amb l'art.

J: Arquitecte

8-. Quines són les vostres aficions?

J: Jugar al pàdel, fer natació, dibuixar, cantar, ballar i anar a la falla.

R: Veure pel·lícules i series, dibuixar, pintar, ballar i anar a la falla..

No em direu que no es pareixen, eh! No els veieu, però ja vos dic que cada vegada que la seua resposta és igual o pareguda es miren i es somriuen... Són tan bonics!

9-. Quants anys porteu cada un de vosaltres a la Comissió?

J: Des que se va crear la falla, soc faller de bressol, enguany 13.

R: Des de fa set anys.

10-. Com es compagina l'institut amb el vostre càrrec de representants 2023?

J: Ens organitzem amb temps.

R: Entre setmana estudie i els caps de setmana són per a la Falla.

11-. Quina és la vostra indumentària valenciana favorita?

R: El de fanalet, del segle XIX sempre havia somniat amb portar-lo.

J: El de torrentí.

12-. Quins actes espereu amb més ganes?

R i J: Tots!

R: Sobretot espere amb molta impaciència la presentació, la Crida i la cremà.

J: Jo la proclamació, la presentació i la Crida també.

13-. Què és el que més vos agrada de ser MiniEscultors?

J: Que tots som una pinya

R: Que ens ho passem molt bé tots junts.

14-. Rocío, com penses que ha de ser una bona Fallera Major Infantil?

R: Pense que ha de ser amable, respectuosa i molt sociable.

15-. Jaime, i tu com penses que ha de ser un bon president infantil?

J: Pense que ha d'estar a l'alçada de la falla, que siga educat, respectuós, divertit i que inspire confiança.

16-. Com espereu que siguen les Falles 2023?

J: Inoblidables, divertides i ben boniques.

R: Divertides, boniques i inimaginables.

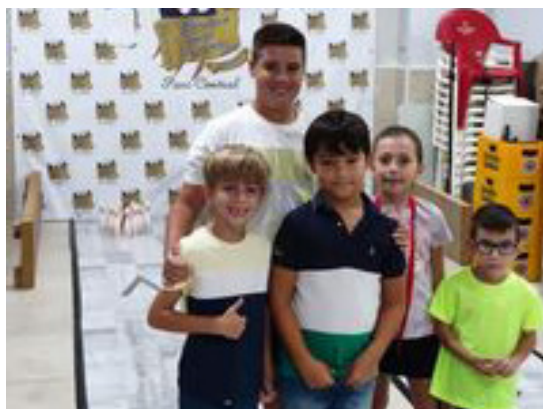
17-. Què els diríeu als vostres amics i amigues MiniEscultores?

J i R: Que participen en tot el que puguen i s'ho passen genial com sempre fem nosaltres.

Esperem que conegau un poc millor als nostres representants infantils 2023. Gràcies parella! Desitge que els vostres somnis i desitjos es facen realitat.

Moments importants

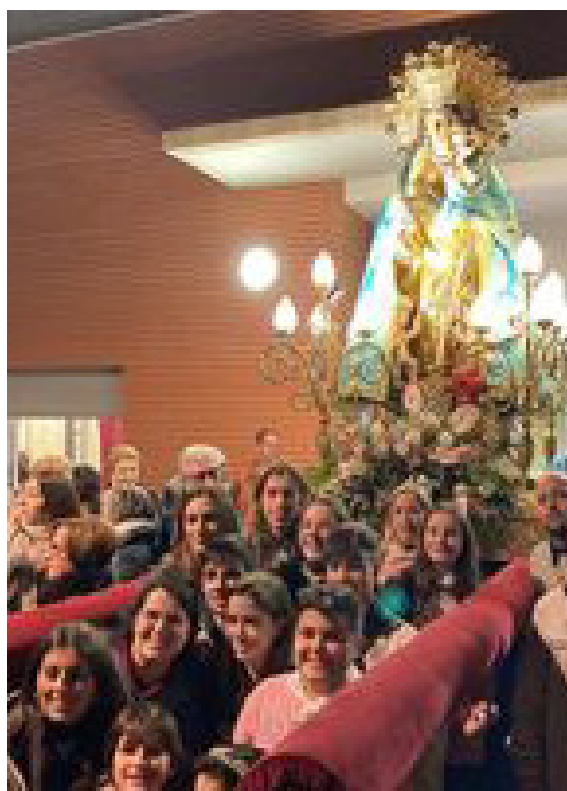
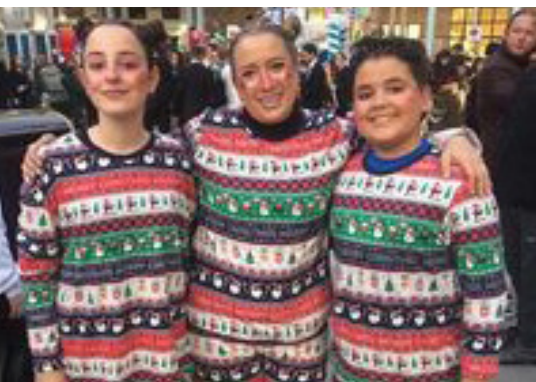

Comissió infantil 2023

(MiniEscultors i MiniEscultores)

Sergio Ruiz de la Hermosa i
Garrigues
Jaime Herrero i Torres
Blanca Ros i Castilla
Francisco Ballesteros i Segarra
Gabriel Herrero i Serrano
Ricardo Llácer i Picón
Matina Galán i Castilla
Iván Ruiz i Ferrer
Zoe Morales i Sevilla
Celia Pardo i Cuadros
Lucas Cuadros i Muñoz
Pablo Cuadros i Muñoz
Lucas Caro i Gómez
Alejandro Ruiz de la Hermosa i
Garrigues
Gregory Mateo i Ortiz
María Úbeda i Ballesteros
Rocío Velázquez i García
Consuegra
Hugo Maroto i Castilla
Leo Maroto i Castilla
Ariadna Llatas i García-
Consuegra
Daniel Cruz i Jiménez
Martín Lucena i Jiménez
Elsa Pardo i Cuadros
Victoria Llácer i Picón

Carla Diaz Malaguilla i Lozano
Javier Diaz Malaguilla i Lozano
Sofía Monterde i Ortí
Daniel Ibáñez i Sevilla
David Puebla i Alentado
Pedro Císcar i Cantero
Leire Martínez i Herrero
Armando Mora i Peinado
Jose Ibáñez i Bermúdez
Pablo Rodríguez i Escusol
Sara Arocas i Herrero
Nadia Garrido i Cavadas
Asier Garrido i Cavadas
Rocío Moreno i Serrano
Adrián Cruz i Jiménez
Vera Gómez i Demira
Pablo Francisco Moreno i Serrano
Marta Rodríguez i Escusol
Núria Ferrer i Pons
Valeria Martí i Pampló
Enzo Llatas i Garcia-Consuegra
Roberto Benlloch i Donato
Alana Benlloch i Donato
Valeria Victoria i López
Alejandra Lucena i Jiménez
María Tarín i Molano
Thiago Valencia i Nohales
Martín Herrero i Ibáñez

Comissió infantil 2023

(MiniEscultors i MiniEscultores)

Eduardo Monterde i Ortí
Nicolás Caro i Gómez
Marc Úbeda i Ballesteros
Aitor Ruiz i Segarra
María Carrasco i Sáez
Cristian Lladó i Gallego
Laura Herrero i Ibáñez
Blanca Martínez i Falcó
Jose Aguilar i Moreno
Mia Aguilar i Moreno
Noah Cienfuegos i Bermúdez
Marcos Vera i Casas
Diego Sánchez i Pérez
Belén Gimeno i Naharro
Yanira Segarra i Lazaro
Pascual Chuan i Sanchis
Marc Monera i Vanacloy
Christian Cruz i Belloso
Aarón Muñoz i Muñoz
Mario Sisternas i Vidal
Enzo Rodríguez i Cana
Alejandro Viana i Saiz
Paola Alos i Montoro

Recompenses infantils 2023

Junta Central Fallera

Argent

Sara Arocas i Herrero
Adrián Cruz i Jiménez
Asier Garrido i Cavadas
Nadia Garrido i Cavadas
Vera Gómez i Demira
Ariadna Llatas i García-Consuegra
Gregory Mateo i Ortiz
Rocío Moreno i Serrano

Junta Local Fallera de Torrent

Argent

Sara Arocas i Herrero
Nadia Garrido i Cavadas
Asier Garrido i Cavadas
Adrián Cruz i Jiménez
Vera Gómez i Demira
Ariadna Llatas i García-Consuegra

Acomiadament President Infantil 2022

David Puebla i Alentado

133

Estimada Comissió:

El meu any com a President Infantil ha finalitzat, però en lloc d'estar trist escrivint aquestes paraules, tot el contrari, estic molt feliç per haver compartit amb tots i totes vosaltres tantes alegries, rialles, abraçades, besos ... i tot això el portaré sempre amb mi.

Gràcies Comissió, gràcies MiniEscultors i MiniEscultores, gràcies amics i amigues, sempre estareu al meu record.

Però sobre tot, gràcies a mon pare i a ma mare, vos estime per sempre.

David Puebla i Alentado
President Infantil 2022

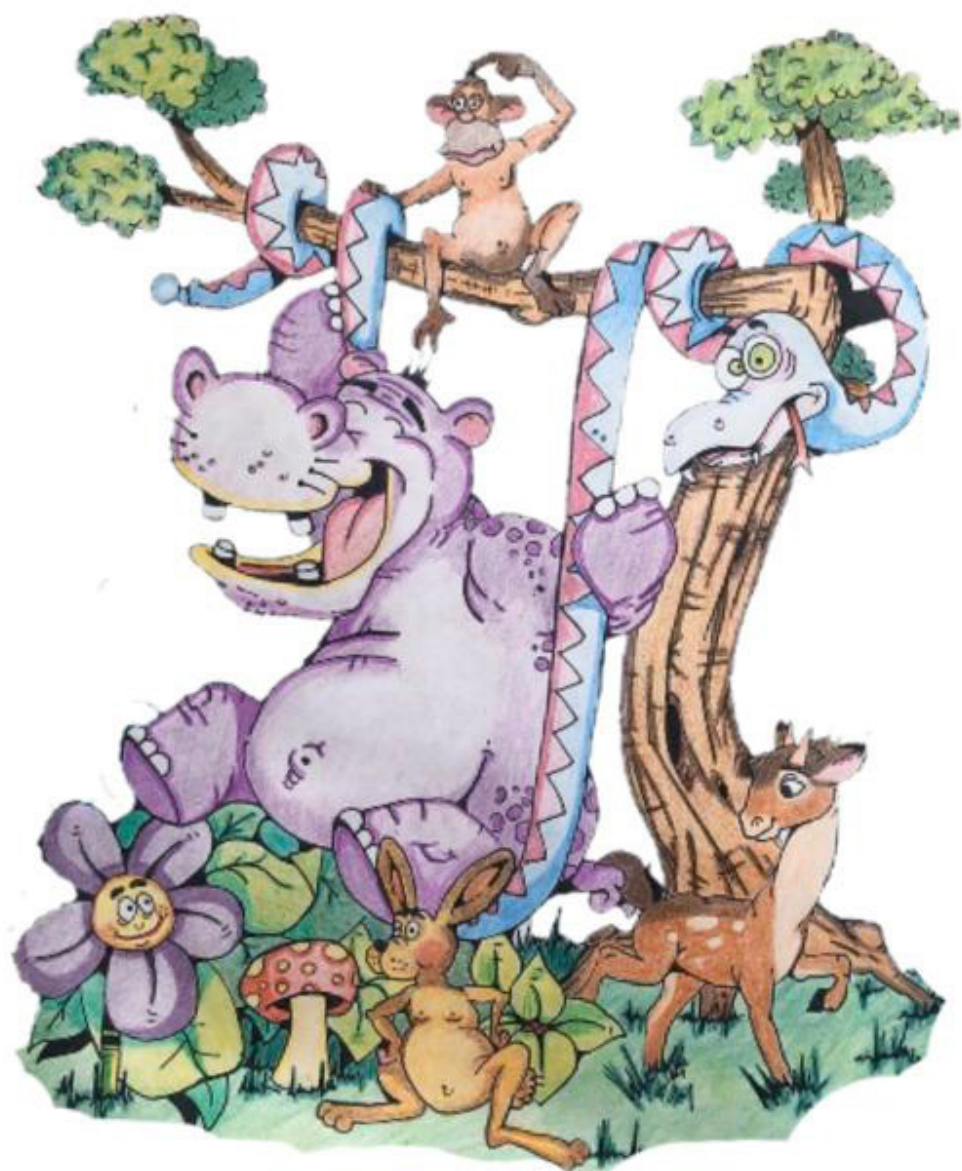
Una vida salvatge

Artista:
Fran Martos

134

La nostra falleta infantil és la Selva d'Escultor, una selva salvatge on tothom és benvingut.

Té igual com sigues: gran o xicotet, prim o menys prim, marró, verd o del color que sigues. A la diversitat es troba l'encant. A **la fi, tots junts juguem i ens divertim sense** importar cap altra cosa que, de segur, ja de majors ens cabrejarà.

136

Al nostre monument hi ha micos als qui sempre els agrada jugar amb altres animals, encara que a la serp porten de cap. Ella sempre vol anar pel seu compte però els micos sempre troben com marejar-la.

L'hipopòtam i el lleó són dos animals ben diferents però a l'hora de gaudir d'una estona divertida el dos passen el temps junts i **juguen amb el que siga. Al cap i a la fi, el** que volen és estar feliços i disfrutar de la llibertat.

La girafa mira a tots des de ben alt i no es perd cap detall. La veritat és que li agrada molt xafardejar amb tot el món. Si vols assabentar-te del que passa a la Selva Escultora, pregunta-li a ella que de tot i de tots sap.

137

Els més xicotets de la nostra Selva són els caragols. A la seua velocitat terminal van tranquil·lament caminant, no tenen cap presa per arribar al seu destí, el què ningú sap qual serà. A elles i ells els dona el mateix perquè volen gaudir del seu viatge mentre disfruten reptant.

Espai didàctic

En aquest espai infantil podràs trobar diverses activitats que faran que el temps et passe volant aprenent en aquestes pàgines a valorar les espècies animals amb moltes endevinalles i amb un conte d'allò més interessants.

Endevinalles d'animallets

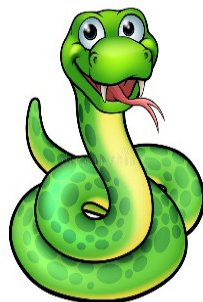

Una pedra que camina i no és pedra,
té quatre cames i no és ovella,
posa ous i no és gallina.

(La tortuga)

Visc dins i fora de l'aigua
soc grà i nota musical,
i nade i salte com cal.

(La granota)

139

Et done llet i llana,
per parlar dic “beee”,
si no saps el meu nom
jo mai no te'l diré.

(L'elefant)

Endevinalles d'animalalets

Visc als grans rius,
el meu preferit és el Nil,
el meu nom és Coco
i el meu cognom Dril.

(El cocodrill)

Una dama verda
amb vestit mudat
s'arrosega tot xixiuejant
per damunt del prat

(La serp)

El meu coll és llarg com la setmana,
taques marrons tinc al meu cos
visc a la sabana, qui soc?

(Lo girafa)

Endevinalles d'animallets

Urpa potent, bon rugit
i una llarga cabellera
de tota la vida soc
el rei de la selva.

(El lleó)

Tinc un bonic plomatge
il un bec gros i esmolat,
tot el que em dius
te'l torne cantant.

(El lloro)

141

És famós per la memòria,
de pell dura i olfacte fi,
i té el nas més gros
que al món s'haja vist.

(L'elefant)

El conte de la llebre i la tortuga (Faula d'Esopo)

Un dia al bosc una llebre es burlava del lent caminar d'una tortuga. La tortuga, sense ofendre's, li va dir:

-Potser que sigues més ràpida que jo, però segur que jo et guanyaria en una competició.-

142

I la llebre, totalment convençuda de que allò era impossible, i sense parar de riure, va acceptar el repte.

La tortuga, tant convençuda estava de guanyar, que va deixar a la llebre triar el recorregut i on es trobaria la meta i començaren a preparar la competició.

La llebre va triar un camí ben fàcil per a ella, però ple d'obstacles per a que la pobre tortuga, amb les cames tant curtetes que tenia, s'entropessara tot el temps.

.El dia de la cursa va arribar, i el recorregut estava ple d'animalats del bosc animant les dos participants.

Les dues van començar al mateix temps. La tortuga no va deixar mai de caminar al seu pas lent però constant, i avançava tranquil·lament cap a la meta. En canvi, la llebre que va sortir molt ràpida, al veure com la tortuga es quedava darrere, va aturar-se a descansar i es va quedar adormida baix d'un arbre.

Quan la llebre va despertar-se, va sentir molt de soroll i va mirar darrere seu per veure on hi estava la tortuga, però no la va veure.

143

Molt espantada, va mirar endavant i va veure com la tortuga estava arribant a la meta. Va córrer i córrer tant com va poder, però no va poder fer res per avançar la tortuga, i la tortuga es va proclamar vencedora de la competició i la llebre va aprendre una important lliçó.

Cal cuidar la meravellosa natura

Per Inés Ibáñez i Amparo Loro

Tant la xicalla com les persones adultes, tenim la gran responsabilitat de la cura del nostre planeta i requereix de la participació de tots i totes posar en pràctica accions sostenibles que permeten viure als éssers vius en espais més saludables i habitables.

És moment de saber i pensar que l' 'espai on habitem els éssers vius, necessita afecte i cures, el nostre planeta és responsabilitat de tots i de totes! Tots i totes hem de lluitar per un món millor.

- 144 El creixement de la població és excessiu, en l'actualitat som quasi huit mil milions d'habitants en el planeta i entre tots i totes hem provocat desequilibris o problemes en la naturalesa i en el medi ambient que requereixen de la nostra acció immediata.

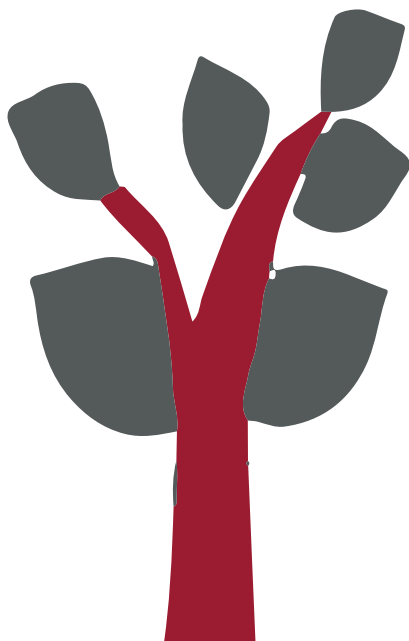

La caça i la pesca sense cap control, a més de destruir als animals terrestres i marins, estan acabant i posant en perill d'extinció a diverses espècies, a més d'afectar els ecosistemes.

La tala d'arbres no regulada de les persones, ha destruït més de la meitat dels boscos del món, provocant la seua desforestació. Sense vegetació, no es produeix l'oxigen i aquest és un element vital per a la vida, perquè a través d'ell podem respirar.

145

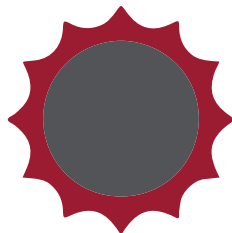
Les deixalles industrials i humanes, també conegudes com a aigües negres, són llançades sense tractament als mars i els rius, provocant la seua contaminació. Aquestes deixalles contenen substàncies tòxiques que no permeten que l'aigua es mantinga neta i pugua completar els seus cicles de purificació i com a conseqüència, en ser reutilitzada, posen en risc la vida dels éssers vius.

Les persones produïm milers de tones de fem al dia, aquests desapropitaments són llançats per tot arreu provocant focus d'infeccions greus que afecten la nostra salut. El fem, si no es deposita en el seu lloc, es classifica i recicla, pot provocar malalties, d'igual forma si s'enterra o crema, produeix gasos tòxics i molt contaminants.

Els vehicles en els quals ens transportem diàriament, utilitzen motors de gasolina, dièsel o un altre tipus de combustibles, aquests materials produeixen carboni i un altre tipus de gasos que contaminen l'atmosfera. Quan l'ambient es contamina, es destrueix la capa d'ozó que actua com un filtre per a protegir-nos de la intensitat dels raigs del sol.

Nosaltres, la xicalla, des de ben menuts podem realitzar accions que ajuden a mantindre nets el nostre entorn i el medi ambient. Com podem començar?

1. Els productes electrònics, com els joguets que utilitzen piles, produeixen materials tòxics que contaminen el medi ambient, és necessari que coneguem els seus efectes nocius quan ja no funcionen.

Com ajudem nosaltres? Quan demanem que ens regalen un joguet, cal suggerir que no porten piles, podem triar joguets fets de materials reciclables, com: cordes de saltar, carrets de plàstic o metall, pilotes, peluixos, ninots i nines de tela, fusta .

147

El tindre joguets que no continguen materials contaminants és saludable, així ajudes a mantindre saludable el teu medi ambient natural.

2. L'energia elèctrica és un recurs no renovable, molt costós. Quan estiguem a casa, en l'escola o en qualsevol altre lloc, ajudem a economitza l'electricitat.

Com ajudem nosaltres? Apagar les llums quan eixim d'una habitació, la televisió quan no l'estem veient, o quan realitzem un altre tipus d'activitats, per exemple, no cal deixar molt de temps oberta la porta de la nevera.

Recordeu que l'estalvi d'energia representa diners per a la nostra família i prevenim el calfament global.

148

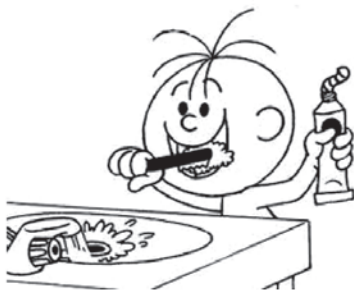
3. El fem prové de materials orgànics i no orgànics, la major part d'ell pot ser reciclat, com envasos, caixes, llandes o bosses de plàstic o un altre tipus de productes que s'utilitzen o consumeixen i en general els rebutgem, troba la manera de donar-los altres usos.

Com podem ajudar? Les llandes buides o envasos podem utilitzar-les com a jardineres, porta llapis o de recipients per a que beguen les nostres mascotes. El fem orgànic també ens serveix com a adob per a les plantes.

Recordeu tirar el fem al seu lloc i sobre tot les tres R: **re**duïeu, **re**utilitzar i **re**ciclar sempre que siga possible.

4. L'aigua és un recurs natural renovable, el més valuós que tenim els éssers vius, d'ella depenen les nostres vides. Cuida l'aigua, no la malgastes, necessitem que es mantinga neta i pura, però sobre tot lliure de contaminants.

Com podem ajudar? Quan begues aigua serveix-te només la que vages a consumir. En raspallar les teues dents o llavar les teues mans procura usar l'aigua que necessites i no deixes molt temps l'aixeta oberta.

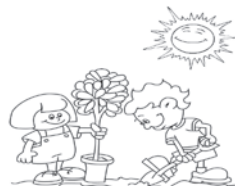

L'aigua, el seu ús i consum, depenen de tu. És un líquid per a la vida i la salut.

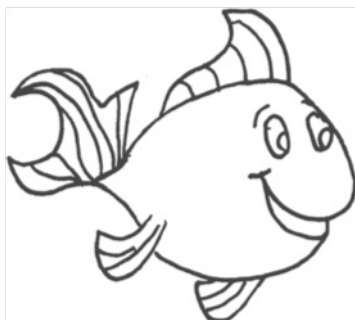
149

5. La naturalesa és una part molt valuosa del nostre entorn, en ella habitem persones, animals i plantes, és important saber que hem abusat de la seua riquesa, convertint-nos sense saber-ho, en destructors de diverses espècies tant animals com vegetals, com a peixos i arbres.

Com podem ajudar? Evita el consum d'animals marins en extinció. Procura no malgastar el paper i planta arbres. Cuida dels animals i plantes.

La cura i la preservació de la naturalesa i dels seus ecosistemes depenen de tots i de totes. La naturalesa forma part de la nostra casa. Respectem-la!

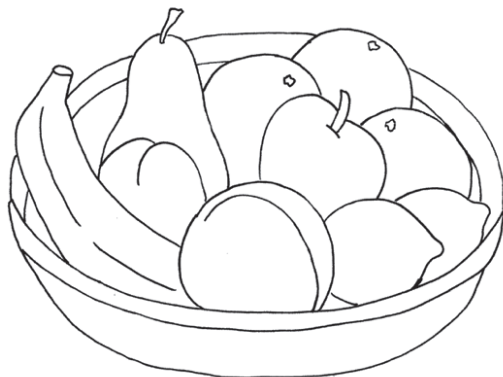
6. El medi ambient és el que és present en forma natural o artificial en l'espai o lloc on vius. Les nostres activitats diàries poden ocasionar danys que alteren les condicions ambientals. Són accions contaminants l'ús dels vehicles de motor, la crema de fem, els incendis, l'ús d'aerosols, pintures, líquids per a neteja, entre d'altres.

Com podem ajudar? Convida a caminar a la teua família per a evitar l'ús de vehicles de motor. Suggereix anar a passejar a les zones que es troben a prop a les que no necessiten mitjà de transport per a arribar. Demana als majors comprar productes de neteja de casa i neteja personal que no siguin agressius amb el medi 'ambient.

150

Esteu alerta de tot allò que pugui alterar negativament el medi ambient és assumpte de tots i totes.

7. L'alimentació és molt important per a la salut, el consum de productes naturals d'origen animal i vegetal, ajuda a conservar l'equilibri entre el que es produeix en el camp i el que consumim.

Com podem ajudar? Mengeu fruites i verdures de temporada. Demana als teus pares que porten a casa productes fresc i naturals, de preferència que es compren en mercats locals. Si pots fes un hort a casa.

La conservació de la salut comença pel menjar, una dieta saludable és indispensable per a donar-nos energia i vigor físic per a les nostres activitats diàries.

151

És temps d'actuar!

Recull gràfic infantil

152

Amants de tradicions com la Cavalcada del Ninot Infantil de la qual disfruten sense cap perill, del Cant de l'Estoreta o els Jocs Florals on aprenen part dels aspectes més tradicionals. I si parlem de tradicions cada dia mostren el seu amor per els **petards, i les bones mascletàs. També son fidels** participants a activitats com el parxís, les bitlles o el futbolí, i com no enamorats del futbol. Amb la nostra xicalla, sense cap dubte, està molt ben assegurat el futur de la falla.

Programa d'actes

ABRIL 2022

2 = Nomenament dels nostres representants infantils per a l'exercici 2023.

29 = Nomenament de la nostra Fallera Major per a l'exercici 2023.

MAIG 2022.

13 = Festa de les Lletres Falleres a Sueca.

JULIOL 2022

2 = Demanà dels nostres representants 2023.

9 = Acte oficial d'acomiadament de les Falleres Majors de Torrent 2022 i Elecció Falleres Majors de Torrent 2023 a l'Àgora del Parc Central.

SETEMBRE 2022

3 = Mig Any Faller organitzat per totes les falles de Torrent a l'Àgora del Parc Central.

OCTUBRE 2022

29 = Exaltació de la Fallera Major de Torrent 2023.

30 = Exaltació de la Fallera Major Infantil de Torrent 2023.

NOVEMBRE 2022.

4 = Despenjà de quadre del nostre president infantil 2022.
Penjà de quadres dels nostres representants 2023.

12 = Sopar de Proclamació dels nostres representants 2023 a la "Masía de las Estrellas".

26 = Exaltació de la nostra Fallera Major Infantil Rocío Velázquez i García – Consuegra junt a la seua Cort d'Honor i Presentació com a President Infantil de Jaime Herrero i Torres al Saló d'Actes de l'Ajuntament de Torrent.

DESEMBRE 2022

3 = Exaltació de la nostra Fallera Major Amparo Loro i Raro junt a la seua Cort d'Honor al Saló d'Actes de l'Ajuntament de Torrent.

GENER 2023

8 = Gala de la Cultura Infantil al Saló d'Actes de l'Ajuntament de Torrent.

13 = Gala de la Cultura Major a l'Auditori de Torrent

15 = Ofrena de flors a la imatge Peregrina de la Mare de Déu dels Desemparats.

FEBRER

11 = Sopar Homenatge a la FMT.

18 = Dinar Homenatge a la FMIT.

19 = Participació en el Cant de L'Estoreta organitzat per la Falla Sant Roc.

26 = Macrodespertà.
Crida des de la Torre.

27 = Cavalcada del Ninot Infantil.

MARÇ

Inauguració de l'Exposició del Ninot al Antic Nou Mercat.
(data per confirmar).

Entrega de recompenses de Fulles de Llorer i Brillants.
(data per confirmar).

3 = Presentació del llibret 2023 al casal.

4 = Cavalcada del Ninot Major.

8 = Dia de la Dona (Sopar al casal).

10 = Lliurament de premis del IV Concurs d'Exposició d'Indumentària Valenciana 2022-2023 al nostre casal "El Dolçainer".

11 = Entrega de recompenses majors.

Sopar ofertat per nostra Fallera Major Amparo Loro i Raro a la comissió major.

12 = Entrega de recompenses infantils.

Berenar ofertat pel nostres Representants Infantils, Rocío Velázquez i García-Consuegra i Jaime Herrero i Torres a la comissió infantil.

Acte de presentació del llibre “El Graner” i intercanvi de fotografies entre les FFMMT i els nostres Representats, al Saló d’Actes de l’Ajuntament de Torrent. (pendent de data). Clausura i Lliurament de Premis des XLVI Jocs Florals Fallers i XXXVIII Jocs Florals Infantils. (pendent de data).

SETMANA FALLERA

15 = Plantà oficial dels Monuments.

16 = Desdejuni.

Trasllat de la Mare de Déu dels Desemparats.

Lliurament premis concurs de monuments.

17 = Desdejuni.

Ofrena de flors a la Mare de Déu dels Desemparats.

18 = Desdejuni.

Matinal Infantil.

19 = Desdejuni.

Cremà dels nostres monuments.

La programació de la setmana fallera és provisional, si n’hi haguera qualsevol canvi, sereu informats de forma immediata pels diferents medis de difusió dels que disposa la falla.

Himne Regional

Per a ofrenar noves glòries a Espanya,
tots a una veu, germans, vingau.
¡Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau!

¡Pas a la Regió
que avança en marxa triomfal!

Per a Tu la vega envia
la riquesa que atresora,
i es la veu de l'aigua càntic d'alegria
al compàs i al ritme de guitarra mora...

Paladins de l'art t'ofrenen
ses victòries gegantines;
i als teus peus, sultana, tons jardins extenen
un tapís de murta i de roses fines.

Brinden fruites daurades
els paradisos de les riberes;
penjen les arracades
baix les arcades de les palmeres.

Sona la veu amada
i en potentíssim, vibrant resso,
notes de nostra albada
canten les glòries de la Regió.

Valencians: en peu alcem-se.
Que nostra veu
la llum salude d'un sol novell.

Per a ofrenar noves glòries a Espanya,
tots a una veu, germans, vingau.
¡Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau!

¡Flamege en l'aire
nostra Senyera!

¡Glòria a la Pàtria!
¡Vixca Valencia!
¡VIXCA! ¡¡VIXCA!! ¡¡¡VIXCA!!!

LETRA: MAXIMILIANO THOUS
MÚSICA: JOSÉ SERRANO

Himne de Torrent

Himne de Torrent Conjugats passat i esperança,
El Ràfol, el Mas, el Vedat,
reviscolen l'esforç d'una terra
regada amb sudor i llaura de mans.

Units fèrem de la pedra verd,
gents i ambicions conjugàrem.

Sobre el barranc escrivirem la historia
que de Cabrera a la Torre reeix,
i bastirem els anhels d'un poble
que futur sens límit a l'home ofereix.

Units férem de la pedra verd,
gents i ambicions conjugàrem.

Davallarem al pretèrit i traurem
dels avantpassats els espers cercats,
que Torrent els ofrena en imatge
de conquesta tenaç per vigor constant.

Units férem de la pedra verd,
gents i ambicions conjugàrem.

Tota l'Horta, mà a mà, forma anell
que dansa envoltant l'essència del poble,
i esclata fulgent en un crit vibrant:
Honor als seus homens

VIXCA TORRENT!
VIXCA TORRENT!!

LETRA: JOSÉ ORTÍ SORIANO
MÚSICA: JESÚS HUGUET PASCUAL

DM MOTOR
CAR SERVICE

David Martinez Arroyo
Tecnico Responsable

Email: dmotor@hotmail.es Tel: 96 156 31 30
Ronda Escultor Vicente Pallardo Nº 103, Parc Central Torrente

MOVILARTE
PLANCHAS & PINTURA

Jose Ibáñez Andreu
Gerencia

C/ Manyans, 23 - Pol. Ind. Masía del Juez (Valencia)

96 155 30 20

ernesto@tmovilarte.com <http://www.tmovilarte.com>

682 611 631

Lunes-Viernes 8:30 / 14:00
Lunes-Jueves 15:30 / 18:30

¡Orgullosos de ser parte de la solución!

nuevos
servicios

- Envíos a toda España
- Envíos Internacionales
- Servicios directos
- Picking
- Almacenaje
- Cargas completas

Tenemos diferentes tipos de servicio adaptados a vuestras necesidades , contacta con nosotros pada cualquier duda o información.

Informacion@mensaexpresslevante.com

Telf.664547560

Andrea.toledo@tip-sa.com

CATARROJA
C/30 N201 P.I El Bony
46470 Catarroja

Nos gustan tus envíos

**Av. Barcelona 92, nº 114 (Parc Central)
CP 46900 - Torrent (Valencia)**

Telf. 635.998.434

talleresortiz22@gmail.com

talleresortiz22

Instalaciones

C.i.C

**Electricidad y climatización
en general**

Juan Carlos Castro

Iván Castro

646612642

644554741

**C/ Montreal 76 nº14. Bajo
Torrente (Parc Central) - Valencia**

instalacionescic18@gmail.com

electricidad.c.i.c

Electricidad Alcácer, S.L.

Instalaciones Eléctricas de Industrias y Viviendas
Mantenimiento y Revisiones de LPC y CT

Avda. Corts Valencianes, 65-67

46290 ALCÀSSER (Valencia)

Tels. 96 123 30 46 - 96 123 57 77

Fax 96 122 10 16 • E-mail: elcasl@elca.es

Comercial y Derivados Eléctricos, S.L.

C.I.F. B-46.710.075

Correo electrónico:
administración@cydelectric.es

Almacén y Tienda:

Pol. Ind. L'Alter

C/ Els fusters, 7

46290 Alcàsser (Valencia)

Tel. 96 121 60 63

PERENXISA

Climatització i electricitat

Aire Acondicionado

Electricidad

Fontanería

Albañilería

Domótica

Inmótica

Telecomunicaciones

Calle Beltrán Bagená 1

Calicanto - Torrent

www.perenxisa.es

Ismael: 600 547 544 · Juan: 693 427 332

info@perenxisa.es

Ismael Caballero Hernández
600 547 544

175

Calle Beltrán Bagena 1
Teléfono: 96 070 37 17

Calicanto - Torrent
Fax: 96 061 60 78

verificacionesmonserrat@verificaciomesmonserrat.es
www.verificacionesmonserrat.es

David Caro Cañavate

 629 90 85 05

 dcc87font@gmail.com

176

**EXCAVACIONES
Y DERRIBOS**

ROGEEFER

TRANSPORTES DE GRAVAS, TIERRAS Y ARENAS - ALQUILER MAQUINARIA O.P.

Oficina Tel. 96 158 02 51

Isaac Peinado
Gerente

PAVIMENTOS EPOXIDICOS PAVICOIN

PAVICOIN

**EPOXIDICOS
Y
CEMENTOSOS**

**C/ San Luis Beltrán, 75-1
46900 Torrent
Valencia**

Tel. 645 457 079

resinas-pavicoin@hotmail.com

**DIPUTACIÓ DE
VALÈNCIA**

Ajuntament d'Ajuntaments

Agraïm a la Diputació de València la concessió de la subvenció amb la qual mostra el seu suport i recolzament a la nostra comissió i a la realització d'activitat que promocionen la festa de les falles.

SIGAMO

GLOBAL

SERVICIOS INTEGRALES

www.sigamoglobalsl.com

670 279 374 | 674 306 773

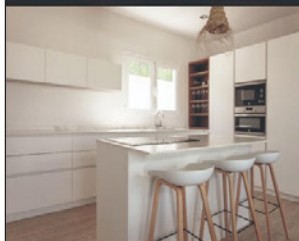

C/ Pared Decanta, 7 Izq. · Pol. Ind. Masía del Juez · 46900 Torrente - Valencia

pintura
industrial
tratamientos
anticorrosivos

FRANCISCO SIMÓ PINTURA MURAL

C/ Pared Decanta, 42
Pol. Ind. Masía del Juez
46900 Torrente - Valencia

670 279 374
961 564 043

www.franciscosimo.com

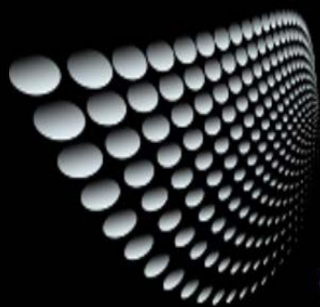
TOT EN FUSTA
fusteria en general

- Cuines
- Armaris
- Vestidors
- Calaixos
- Parquet

Jose Oliva Enguidanos

- Portes blindades
- Portes cuirassades
- Pergoles exterior
- Césped artificial

46900 TORRENT (Valencia)
e-mail: clientes@totenfusta.es **Tel.: 649 13 68 51**

ENCIMERAS COOL, S.L.

C/ De Catarroja, 4 C - 46460 - SILLA (VALENCIA)

Email: encimerascools@gmail.com

Tlf: 644 884 109

DEKTON - NEOLITH - LAMINAM - SCALE - SILESTONE - COMPAC QUARTZ - MARMOLES - GRANITOS

*El Rinconcito
de Flora*

961 98 46 52
CALLE SEUL 88, TORRENTE

Alta pasteleria, caprichos dulces y salados, bollería tradicional,
café, tartas personalizadas y servicio de catering

→ + ←

SEÚL 88, 1 bajo · PARC CENTRAL
46900 TORRENT · 619 525 039 / 619 525 049

RESTAURANT - CAFETERÍA

Avda. Barcelona 92, nº112 · 46900 Torrent
☎ 960 657 133 ☎ 661 163 788
✉ gruporalser@gmail.com
📍 Restaurante New Ximo III @New_Ximo_3

CARNICAS VIMAR, S.L.

Polígono Industrial El Bovalar • C/. Cid, 36
Apartado Correos, n.º 44 • 46970 ALAQUÀS - Valencia (ESPAÑA)
Tels.: 96 150 08 15 • 96 198 81 35
vimar@carnicasvimar.com • www.carnicasvimar.com

TANINOS

bistró

📍 C/ Atenas 11 bajo 2
☎ 96 083 01 38 / 633 241 783
🌐 www.taninosbistro.com

Para beber,
para comer,
para llevar.

T.: 96 156 57 65

C/ Escultor Vicente Pallardó 103, bajo 17 Parc Central
46900 TORRENT (Valencia)
www.artavid.es e-mail: artavid@artavid.es

RAQUEL CORCHERO
ESTILISTA Y ACADEMIA DE PELUQUERÍA

184

EL TOCADOR DE
MIREIA CARRASCO

Beauty salon

MC

📍 Calle San Valeriano 30

☎ 633 692 870

📷 @eltocadordemireia

🌐 www.eltocadordemireia.com

Perfumarte *Torrent*

*Bones Festes
2023*

*Avda. Al Vedat 106
Tel. 649 282 224.*

Centre d'estètica Colors

C/. L'Eliana, n.º 10 bajo - Torrent

Tel. 96 108 46 74

Verónica Ferrer

960 649 616
www.tudentistatorrent.com

SOMOS TU CLÍNICA DENTAL EN TORRENT

FINANCIACIÓN
24 MESES
SIN INTERESES

Trabajamos
con seguros
privados

CONTACTA CON NOSOTROS

Avenida Olímpica, 5 (Parc Central)
46900 Torrent (Valencia)
960 649 616
consulta@tudentistatorrent.com

NUESTROS TRATAMIENTOS

Odontología General
Estética
Implantología
Prótesis Dentales
Ortodoncia
Invisalign®

www.tudentistatorrent.com

facebook.com/tudentista

186

fisioterapia

osteopatía

tratamiento del dolor

lesiones deportivas

masaje terapéutico

osteopatía pediátrica

pilates

clínica

fisioterapia
osteopatía

pilates
entrenamiento personal

fuster

963 126 208
638 074 425

clinicafuster@gmail.com
www.facebook.com/Clinica-Fuster

Barcelona '92 s/n nº104
46900 Torrente - Valencia

Ganesha

Av. Juan Carlos I 7A local 4, Torrente

Yoga in Ganesha

Tu estudio de práctica personal especializado en

 Embarazo & postparto

 Bebés & Niños

 Hatha & Yin Yoga

@Yogainganesha

Yogainganesha@gmail.com

647133888

Clínica Dental

Dr. José Ramón García

COLEGIADO 46001445

Médico-Odontólogo

961 57 58 59 - 661 799 667

Avda. al Vedat 111, 2, Torrent

De lunes a viernes de 9:30 a 13:30 y de 5 a 8

Excepto miércoles mañana y viernes tarde

clinicadentaltorrent

Quiénes somos

Llevamos más de 11 años trabajando con familias que tienen entre sus miembros una o más personas con diversidad funcional con diferentes grados de afectación.

Donativos

Con la ayuda de los donativos de empresas y particulares que recibimos, podemos ayudar a familias en riesgo de exclusión social, con dificultades económicas, u otras situaciones de vulnerabilidad, en sus programas de intervención.

Equipo

Psicólogas, psicopedagoga, y pedagoga, logopeda y fisioterapeuta con formación y experiencia en trastornos del neurodesarrollo, problemas de aprendizaje y problemas conductuales entre otras áreas necesarias dentro de un modelo de intervención biopsicosocial.

Servicios que prestamos

Estimulación sensorial
Estimulación motora
Estimulación del lenguaje
Estimulación cognitiva
Estimulación del aprendizaje
Modificación de conducta

El cerebro crece con el uso

Gabinete de Logopedia

Nuria Mohedano Marchante

Col. nº 46725

**LOGOPEDIA
PSICOLOGÍA - PEDAGOGÍA**

- BECAS MEC
- TALLERES Y CHARLAS
- SERVICIO A COLEGIOS
- EQUIPO MULTIDISCIPLINAR
- MAGNÍFICAS INSTALACIONES

CITA: 633848342

www.logopediatorrent.es

NIÑOS/AS - JÓVENES - ADULTOS - ANCIANOS

Estamos en:
C/SEÚL-88 - Nº1 DCHA - PTA 4
ZONA PARC CENTRAL TORRENT

Brocat Isabel Leiva

Indumentaria Valenciana

Avenida Pablo Iglesias, 61
Alaquás (Valencia)

644 82 59 82
CITA PREVIA

BORDADOS

LAUDI

SERIGRAFÍA

C/Pintor Renau, 44
46900 Torrent-VALENCIA
bordadoslaudi@yahoo.es
Tel 626585594

KIBOR

ROPA

Avda. Al vedat, 106
Tel.: 96 156 09 66
TORRENT

Floristeria Quico Moret

Art Floral • Rams de novia • Corones
Transmissions florals FLOR 10 • Servici domicili

Avinguda Camí Nou, 171
46950 XIRIVELLA (Valencia)

Telf. 96 359 12 19
Mòbil 669 48 11 69

Chiqui's

REGALOS PARA EVENTOS

Bodas - Comuniones - Bautizos - Asociaciones

C/ Ramón y Cajal 16. Torrent
Tel: 961 079 808

Chiqui's

EasyTurs
Servicios Turísticos

Tu agencia de viajes en Parc Central

Kids&Us[®]
language school

¡Matrículas
Abiertas!

Born to be Me!

Impulsa su potencial en inglés.

Kids&Us Torrent
Av. Barcelona 92, n.º 3
659992428
torrent@kidsandus.es

192

la nit DESCANS I DECORACIÓ

ESPECIALISTAS EN COLCHONERÍA

Visita nuestra exposición de sofás
y como siempre al mejor precio

C/ Atenas 04, n.º 10 · Torrent · Tel. 960 704 787

f

Miriam Serrano Gonzalez
Consultora financiera para OVV

Móvil: 676 32 20 82
miriam.serranogonzalez@ovv.es

**No t'ho
penses i
crida'ns
per al vostre
llibret!**

info@samarucsg.es
Tel: 657 44 88 64
www.samarucsg.es

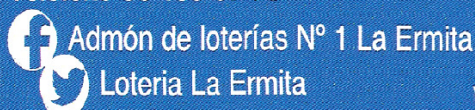

Loteria La Ermita, S.L.

Ramón y Cajal, 33
Teléfono 96 155 07 70

46900 TORRENT (Valencia)
info@loterialaermita.com

www.loterialaermita.com

SAHUQUILLO

Lunes a Viernes
de 7:00h a 14:00h

Sábados
de 9:00h a 13:00h

24h en la WEB
www.sahuquilloverdet.com

sahuquilloverdet@gmail.com
96 155 04 70

eco
line

ALDIESPORT

Artículos para fallas

trofeos, bandas y pergaminos
banderas y estandartes
cubrebalcones, pañuelos y polares

Maestro Sanchis almiñano, 8
Telf. 96 155 65 11

aldiesport@aldiesport.com

46900 TORRENT
(Valencia)

La falla A.C. Escultor Vicente Pallardó- Parc Central,
Amb aquestes línies volem agrair a totes les persones que han
col·laborat amb els seus escrits de forma desinteressada.

Al mateix temps als col·laboradors i col·laboradores comercials per la
seua confiança i l'aposta per la cultura.

Sense ningú de volsatres, aquest llibret no haguera sigut possible.

Des d'aquestes línies volem agrair als membres de la comissió la seua participació inesgotable en totes les activitats falleres per tal de mantindre vives la nostra cultura i les nostres tradicions.

Desitgem que l'esperit de les Falles continue tan fort al nostre cor com fins ara.

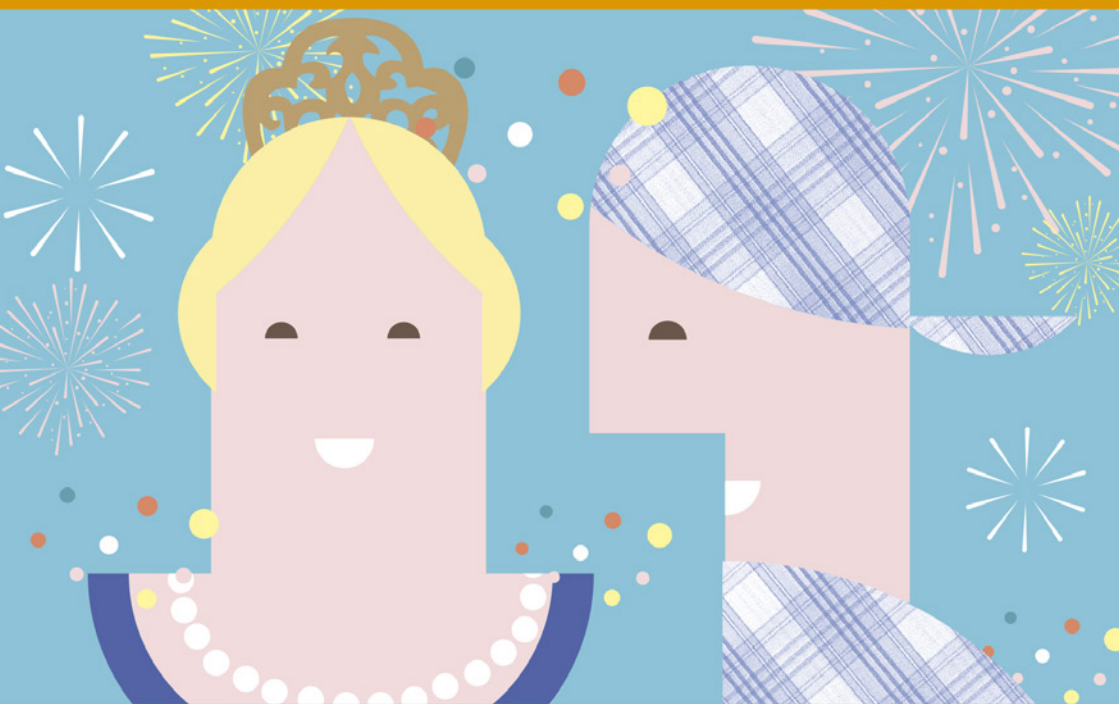
Gràcies!

Estes Falles,
quina traca
de preus!

consum

Junts és
cooperativa

Fes la compra online en

tienda.consum.es

